

Fra: Gry Midttun <gm@branchehuset.dk>

Sendt: 8. juli 2025 10:17

Til: Energistyrelsens officielle postkasse <ENS@ENS.DK>

Cc: Sune Flemming Jørgensen <sfjn@ens.dk>; Kim Holst <kh@branchehuset.dk>

Emne: j.nr. 2022-22326: Branchehusets svar på høring af udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Branchehuset velkommer bekendtgørelsen om energieffektivisering i det offentlige.

Energieffektiviseringer af offentlige bygninger giver både mening ift. at skabe en uafhængig og robust forsyningssikkerhed og reducere bygningernes co2 udledninger af hensyn til den generelle klimapåvirkning. Med 43 millioner m2 offentlige bygninger er der lidt at gå i gang med. Vi velkommer derfor målsætningen om 3% årlig udpegning af bygningsmassen med henblik på renovering op til NZEB, men havde gerne set, at den var blevet sat endnu højere i lyset af den geopolitiske situation, vi befinder os i.

Vi havde ligeledes gerne se, nogle færre undtagelser fra kravene, men noterer os, at det jo ikke forhindrer de offentlige myndigheder i, at sætte mere ambitiøse mål end de definerede minimumskrav.

Vi står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående skulle give anledning til spørgsmål.

Med venlig hilsen

Gry Midttun

Chefkonsulent/ Chief Advisor

En stærk fælles organisation for
Vvs-, Stål- og Metalbrancherne

t: (+45) 7199 0323

e: gm@branchehuset.dk

Branchehuset
Bryghuspladsen 8, 3. sal
1473 København K

www.branchehuset.dk

Høringssvar fra Rødovre Kommune

Vedrørende udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

Rødovre Kommune takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige.

Vi ønsker at fremhæve følgende centrale forhold i relation til implementeringen af bekendtgørelsen (udkast juni 2025):

1. Strategisk energiledelse og bygningsrenovering (§§ 3-5 og §7)

Rødovre Kommune har gennemført energimærkning af samtlige kommunale bygninger, hvilket danner et solidt grundlag for prioritering af energirenoveringer. Etablering af et energiledelsessystem vurderes som næste skridt for systematisk at identificere rentable tiltag, i tråd med kravene i §5 og §7.

Vi understreger vigtigheden af en rettidig og struktureret kortlægning af bygningsporteføljen for at kunne leve op til kravene om dokumenterede besparelser.

2. Bygningsautomatik som forudsætning for dokumentation (§8)

Kravet om vurdering af energimæssige ydeevnekontrakter ved renoveringer over 750 m² er væsentligt. Rødovre Kommune vurderer, at bygningsautomatik er afgørende for løbende dokumentation af energibesparelser.

Vi gør dog opmærksom på, at etablering af ensartede automatikløsninger og tilstrækkelig datagrundlag kræver betydelige ressourcer og koordinering, hvilket kan være udfordrende inden for den angivne tidsramme.

3. Behov for fælles værktøjer til dokumentation (§14)

Bekendtgørelsen forudsætter, at offentlige organer kan indberette energiforbrug og renoveringsdata. Der findes dog aktuelt ikke fælles anerkendte metoder til dokumentation af energibesparelser på bygningsniveau.

Vi anbefaler, at der udvikles nationale standarder og værktøjer, som sikrer ensartet og transparent opgørelse i relation til §§5-8.

4. Lokale hensyn i indflytterkommuner (§9)

Rødovre Kommune oplever stor befolkningstilvækst, hvilket lægger pres på bygningsarealer og infrastruktur. Vi anbefaler, at §9 understøtter fleksibel implementering i kommuner med høj tilflytning, og at der skabes mulighed for samspil med lokale klimahandleplaner og erhvervsliv.

Til: ens@ens.dk
Kopi til: sfn@ens.dk
Journalnummer: 2022-22326
d. 11-08-2025
Fra: Rødovre Kommune

5. Koordineret og flerårig indsats

Vi anbefaler, at energirenovering, bygningsautomatik og kortlægning tænkes ind i en helhedsorienteret og flerårig planlægningsramme. Dette vil sikre, at ressourcer anvendes mest hensigtsmæssigt og med størst effekt.

Afsluttende bemærkning

Rødovre Kommune anerkender bekendtgørelsens ambitioner og vurderer, at indsatsen for energieffektivisering kan styrkes væsentligt gennem fælles værktøjer og fleksibilitet i implementeringen – særligt for kommuner i vækst.

Vi står gerne til rådighed for yderligere dialog om, hvordan ordningen bedst kan understøtte både kommunens og erhvervslivets bidrag til den grønne omstilling.

Med venlig hilsen
Rødovre Kommune

Fra: Høringer og Jura <hoering@klimabev.dk>

Sendt: 16. august 2025 12:05

Til: Energistyrelsens officielle postkasse <ENS@ENS.DK>

Cc: Sune Flemming Jørgensen <sfjn@ens.dk>

Emne: Jf. j.nr. 2022-22326, høringssvar vedr. bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Klimabevægelsen afgiver hermed bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om energieffektiviseringer i det offentlige, jf. journalnummer 2022-22326.

Klimabevægelsen hilser velkommen, at kommuner og regioner også bliver omfattet af krav om energieffektiviseringer. Klimabevægelsen har noteret sig, at der er indgået en aftale om fleksibilitet mellem KL, Dansk Regioner og Klima-, Energi-, og Forsyningsministeriet om energieffektivitet i offentlige bygninger.

Direktivkrav lægger op til, at det offentlige skal gå forrest. Klimabevægelsen kan ikke se at bekendtgørelsen lægger op til dette. Med bekendtgørelsen lægges der op til, at cirkulære nr. 9909 af 9. december om energieffektivisering i statens institutioner ophæves. Det er beklageligt, at gode tiltage og erfaringer, som staten har på dette område, bortfalder og ikke kommer til at omfatte hele det offentlige område.

Det anbefales, at nedenstående tiltag fra cirkulæret indarbejdes i bekendtgørelsen:

- Krav til energimærke B ved leje eller køb af bygninger
- Plan for udfasning af olie og gasfyr frem mod 2030
- Årlig indberetning til Folketinget Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg.

I høringsbrev nævnes det at Energistyrelsen i opfølgning på energibesparelser i vid udstrækning vil basere disse på allerede tilgængelige datakilder. Klimabevægelsen finder det bekymrende, om baseline, samt de eksisterende datakilder der nævnes, har tilstrækkelig datavaliditet.

Eksisterende datakilder for energiforbruget indeholder formodentlig ikke de ejede og lejede bygninger, hvor der laves energiregnskab mellem det offentlige og det private.

Det er ligeledes bekymrende, at en stor del af de kommunale og regionale bygninger ikke har gyldige energimærker, der kan sikre fleksibiliteten. Det er også bekymrende, at offentlige bygninger sjældent får opdateret deres energimærker efter ændring af skalatrin, som anført i bekendtgørelse for energimærkning. Dette udhuler fleksibiliteten samt det offentlighedens mulighed for at kunne følge med i tilstanden af den store offentlige bygnings portefølje.

Det anbefales at:

- Energistyrelsen oplyser hvilke eksisterende datakilder, der tænkes anvendt, og hvem og hvordan disse holdes opdaterede
- Kommuner og regioner gøres ansvarlige for årlig indretning af energiforbrug
- Kommuner, regioner og staten skal udarbejde grønne regnskaber, der understøtter tiltag fra klimaplaner i kommuner og regioner samt handlingsplaner i staten
- Energistyrelsen følger op på og sikrer, at offentlige bygninger har et gyldigt energimærke.

Kravet om årlige besparelser i slutforbruget, jf. § 3, skal angiveligt måles i forhold til "offentlige organers" absolutte forbrug (PJ) i 2021. § 3. stk.2 Klimabevægelsen stiller sig uforstående overfor, hvorfor besparelser i transport, der ikke er omfattet af direktivet eller baseline, kan medtages i opnåelse af besparelseskravet.

I forhold til § 3, stk. 3, mener Klimabevægelsen, at de væbnede styrker bygninger skal være omfattet af reduktionskravet.

Klimabevægelsen anbefaler, at § 6 bortfalder. Det offentlige skal gå forrest også med at undgå nedrivning.

Anvendelse af ordet "bør" anses for værende for ukonkret, og Klimabevægelsen anbefaler af bekendtgørelsen skal være mere konkret, for at kunne følge op på effekten af handlinger i det offentlige. Forslag til ændring markeret med fed i nedenstående tre paragraffer:

- § 10. Offentlige organer **skal** vurdere muligheden for at tage hensyn til **reduktion** af CO2-emissioner ved investeringer og aktiviteter.
- § 11. Offentlige organer **skal** vurdere muligheder for at forbedre den energimæssige ydeevne i bygninger, som de ejer, lejer eller bruger, **og skal i andre funktioner vurdere muligheder for energieffektiviseringer.**
- § 12. Offentlige organer **skal** vurdere muligheder for øget anvendelse af vedvarende energi som energikilde til deres energiforbrug.

Endeligt bør der indsættes et krav om udfasning af biobrændsel. Hvis vi medregnede CO2-udledningen for biomasse i vores klimaregnskab, ville vi kun have reduceret vores udledninger med 18 pct. i stedet for de 41 pct., vi praler af. Derfor bør der være en bestemmelse, der stiller krav til kommuner, via deres ejerskab af fjernvarmeselskaber, samt regioner og staten, om, at de i deres klimaplaner skal lave en plan for begrænsning og udfasning af biobrændsel. Afbrænding af træ forurener klimaet lige så meget som kul, og misvisende tæller dette ikke med i det officielle klimaregnskab. Klimabevægelsen har med glæde noteret sig, at flere større kommuner allerede har vedtaget en plan for udfasning af biobrændsel.

Arbejdsgruppen for klimaret og høringer
Klimabevægelsen i Danmark
Mobil: +45 2295 4047

Støt os og bliv medlem på www.klimabevægelsen.dk

.
.
.
.

Klimarådets høringssvar til udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

Den 18. august 2025
Journalnummer: 2022 –22326

Hermed fremsender Klimarådet bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i den offentlige sektor.

Klimarådet noterede i Statusrapport 2025, at den offentlige sektor ser ud til at opfylde forpligtelsen om årlige reduktioner i den offentlige sektors endelige energiforbrug til og med 2028, men ikke for årene 2029 og 2030. Derudover vurderede Klimarådet, at forpligtelsen om at energirenovere offentlige bygninger i perioden fra 2025 til 2030 ikke vil blive opfyldt med den eksisterende politik.

Klimarådet vil i Statusrapport 2026 vurdere de forskellige indsatser i forhold til implementering af energieffektiviseringsdirektivet. Klimarådet har ikke nogen aktuelle kommentarer til bekendtgørelsen, men vil i Statusrapport 2026 blandt andet se nærmere på Danmarks definition af 'NZEB og nulemissionsbygninger'.

Med venlig hilsen

Klimarådet
Peter Møllgaard, Forperson for Klimarådet
rektor@cbs.dk

Kontakt til Klimarådets sekretariat: (+45) 22 68 85 88

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

Green Power Denmark takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige.

Vi anerkender de ambitiøse mål, herunder kravet om 1,9 pct. årlige energibesparelser i slutforbruget (§ 3) og det systematiske løft af dele af bygningsmassen til NZEB-niveau (§§ 5–7).

Samtidig mener vi, at bekendtgørelsen bør styrkes ved i højere grad at fokusere på løbende forbedringer af bygningers energiprformance, ikke kun gennem omfattende renoveringer, men også gennem intelligent drift. Med moderne styringssystemer kan energiforbruget optimeres dynamisk, spidsbelastninger reduceres, og bygninger bidrage aktivt til fleksibilitet i energisystemet. Det gør det muligt at styre efter vejret og ikke kun temperaturen, bygningens anvendelse, reducere spidslastbehovet i fjernvarmen, udnytte perioder med lave elpriser og dermed reducere omkostningerne for bruger, ejer og forsyning, samtidig med at det samlede energiforbrug sænkes. Denne type driftsbaserede løsninger giver målbare besparelser her og nu og med kort tilbagebetalingstid, og de kan fungere som et effektivt supplement til de længerevarende renoveringsprocesser.

Intelligent drift og bygningsautomatik

Vi ser et stort potentiale i, at bekendtgørelsen i højere grad fremhæver virkemidler som intelligent drift og bygningsautomatik, der allerede er reguleret i bygningsreglementet (§ 295). Ifølge bygningsreglementet skal bygninger med et dimensionerende varme- eller kølebehov over 290 kW være udstyret med bygningsautomatik til styring af tekniske anlæg, som blandt andet kan overvåge energiforbrug, regulere anlæg energieffektivt efter behov. Ved at nævne disse løsninger direkte i bekendtgørelsens bestemmelser, f.eks. i § 5 og § 8, skabes en klar kobling til gældende krav og et tydeligere incitament til at anvende dem.

Det er samtidig værd at bemærke, at EU's reviderede bygningsdirektiv (EPBD), vedtaget i maj 2024, sænker grænsen for krav om bygningsautomatik i ikke-beboede bygninger fra 290 kW til 70 kW med virkning fra 2029. En tydelig fremhævelse af bygningsautomatik i bekendtgørelsen vil derfor ikke blot understøtte gældende krav, men også forberede offentlige bygninger på de kommende, skærpede EU-krav. I § 8, stk. 1, hvor offentlige organer skal vurdere kontrakter om energimæssig ydeevne ved renovering af bygninger over 750 m², kunne dette med fordel

suppleres med en vurdering af intelligente styringssystemer og bygningsautomatik, der kan sikre en vedvarende og dokumenterbar energipreformance.

I henhold til § 5 skal offentlige organer årligt udpege rentable bygninger til renovering op til NZEB. I dag vurderes "rentabilitet" primært ud fra besparelser i energiforbrug, men vi anbefaler, at definitionen af "rentabilitet" udformes, så den både rummer de nuværende økonomiske vurderinger og giver mulighed for fremadrettet at inddrage nye gevinster efterhånden som teknologier, markeder og regulatoriske rammer udvikles. Det kan f.eks. være muligheden for at flytte forbrug til tidspunkter med lave elpriser, levere systemydelser til elnettet eller fremover bidrage med fleksibilitet til at aflaste fjernvarmen og det lokale distributionsnet.

I Danmark er der allerede pilotprojekter i gang, som undersøger, hvordan fleksibilitet kan bruges som alternativ til varmeproduktion fra gas i spidslastperioder eller elnetudbygning. I Norge har ordninger været i drift i flere år, hvor store forbrugere kompenseres for at levere fleksibilitet til både TSO.

Samtidig er de regulatoriske rammer og infrastrukturen under udvikling, bl.a. med implementeringen af EU's netkode for demand response (NC DR), der vil gøre det lettere for nye aktører, herunder uafhængige aggregatorer, at tilbyde fleksibilitet på tværs af markeder.

En bredere forståelse af rentabilitet, der også tager højde for disse muligheder, vil sikre, at offentlige bygninger kan energieffektiviseres og samtidig udnytte det fulde potentiale for intelligent drift og samspil med energisystemet – både nu og i fremtiden.

Samlet anbefaling

Green Power Denmark anbefaler samlet, at bekendtgørelsen får et stærkere fokus på driftsbaserede energieffektiviseringstiltag som bygningsautomatik, intelligent styring og kontinuerlig optimering af energipreformance. Samtidig vil en bredere forståelse af "rentabilitet", der også kan rumme fremtidige muligheder ved fleksibilitet styrke offentlige bygningers rolle i energisystemet. Ved at indarbejde disse anbefalinger kan offentlige organer realisere betydelige energibesparelser langt tidligere, samtidig med at de forbereder bygningerne på fremtidige tekniske krav og muligheden for at bidrage til fleksibilitet og stabilitet i energisystemet.

Vi takker for muligheden for at bidrage og stiller os gerne til rådighed for eventuel opfølgning.

Med venlig hilsen

Thomas Uhd
Chef for Intelligent Energi, Green Power Denmark
tuh@greenpowerdenmark.dk

Udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige Høringssvar

NRGi Rådgivning

Udarbejdet af: Morten Brøgger

06-08-2025

§2 – Definition af- og krav til NZEB

Det fremgår af definitionen af 'Næsten energineutral bygning' (§2 stk. 11) at:

For eksisterende bygninger er niveauet renoveringsklasse 2, svarende til energimærke B.

Bemærkninger

I henhold til Bygningsreglementet skal energibehovet reduceres med 30 kWh/m², ligesom at der skal være en andel af vedvarende energi i den samlede energiforsyning, i tillæg til at behovet for tilført energi ikke må overstige grænserne svarende til energimærke B

(https://www.bygningsreglementet.dk/tekniske-bestemmelser/11/krav/280_282/#794cbbfb-74ff-4078-933c-43679ab3e5ca).

- Er disse krav ligeledes gældende her?

Umiddelbart må det være i vores/alles interesse, at de samme krav er gældende her, for at undgå små-renoveringer, der ikke reducerer energiforbruget af betydning, de første mange år.

§ 5 – Renovering af 3 % af den offentlige bygningsmasse til NZEB (§5)

Bekendtgørelsestekst, §5 stk. 1.

I bygningsmassen under energimærke B skal der årligt udpeges bygninger, som er rentable at renovere op til NZEB, svarende til 3 pct. af bygningsmassen under energimærke B.

Bemærkninger

- Skal 3 % kravet forstås som et fast areal, der bestemmes på ikrafttrædelsestidspunktet, eller fastsættes dette løbende, efterhånden som flere bygninger bliver løftet til NZEB?

Umiddelbart vil det være mest logisk, hvis der arbejdes med et fast areal, der bestemmes på ikrafttrædelsestidspunktet, således at hele bygningsmassen vil være løftet til NZEB i 2050 i overensstemmelse med det omarbejdede Bygningsdirektiv (EPBD).

Bekendtgørelsestekst, §5 stk. 2.

Offentlige organer kan vælge at udpege bygninger i bygningsmassen under energimærke B, som ikke er rentable at renovere op til NZEB.

Bemærkninger

- Skal dette forstås således, at den offentlige bygningsejer skal løfte bygningen til energimærke B, selvom det ikke er rentabelt, såfremt de vælger at udpege den?
-

Bekendtgørelsestekst, §5 stk. 5.

Udpegede bygninger skal være renoveret op til mindst NZEB senest i 2040

Bemærkninger

Aftalen mellem KFEM, KL, Danske Regioner og staten, der lægger op til, at den nuværende renoveringsrate på 1 % ikke behøves accelereret, synes at tale for en udskydelse af de planlagte projekter, der skal være gennemført senest i 2040 jf. bekendtgørelsesteksten.

- Vælger offentlige bygningsejere at udskyde energirenoveringen af deres bygninger, kan dette give udfordringer med anlægsloftet på et senere tidspunkt.
 - Der kan ligeledes opstå et stort pres på markedet for udførende (entreprenører, håndværkere, m.m.), såvel som fagfolk til at løfte opgaven i kommunen, hvis mange kommuner vælger at udskyde energirenoveringen af deres bygninger. Ressourcer til at konkurrenceudsætte entrepriserne og efterfølgende udføre projektledelse i stort omfang vil også skabe en udfordring den værende bemanning hos kommunerne

- Udviklingen i priser på materialer og tjenesteydelser kan samtidig betyde, at projekter bliver mindre rentable for kommunerne, hvis udførelsen udskydes
 - Ændringer i energimærkningsordningen over tid kan ligeledes medføre, at planlagte projekter potentielt ikke er tilstrækkelige til at løfte en bygning til energimærke B, hvis projektet planlægges på et tidspunkt, men først gennemføres (og dokumenteres) på et senere tidspunkt
 - Jf. § 3 skal de offentlige organer også spare 1,9% årligt, hvilket taler for, at gennemførelsen af tiltag sker løbende fremfor at blive udskudt, således at energibesparelser ved energirenovering af bygninger, kan bidrage til 1,9% energisparemålet.
 - Slutteligt risikerer samfundet at gå glip af store (rentable) energibesparelser og CO₂-reduktioner, hvis projektgennemførelsen udskydes.
-

SYNERGI's høringsvar til bekendtgørelse om energieffektivisering i offentlige bygninger

Att.: Sune Flemming Jørgensen, Energistyrelsen / Energieffektivisering og Data

SYNERGI takker for muligheden for at kommentere Energistyrelsens udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige.

SYNERGI tillægger energieffektivisering og forbedringen af offentlige bygninger, herunder ikke mindst offentlige velfærdsbygninger, stor prioritet. Mange offentlige bygninger er i dårlig stand, og der er derfor mulighed for at gennemføre rentable renoveringer af offentlige bygninger, som vil bidrage til både realiseringen af klimamålene, og som samtidigt skaber bedre rammer for indlæring i skoler, omsorg i plejehjem og andre velfærdsinstitutioner mm.

Der redegøres i det følgende for SYNERGI's kommentarer til bekendtgørelsesudkastet. Der er først fem overordnede kommentarer til bekendtgørelsen. Herefter er der en række kommentarer til enkelte paragraffer i udkastet.

Overordnede kommentarer

1) Udskydelse af renoveringer frem til 2040

SYNERGI finder det meget beklageligt, at regeringen med denne bekendtgørelse har valgt at implementere kravene i energieffektiviseringsdirektivet (EED) om renovering af offentlige bygninger efter den alternative metode. Denne indebærer, at renoveringen af offentlige bygninger kan udskydes til 2040 i stedet for at renovere 3 pct. af etagearealet op til energimærke B-niveau hvert år frem til 2030.

Valget af implementering efter den alternative metode betyder, at man de facto vælger at udskyde de EU-krav, som skal reducere energiforbruget og CO₂-udledningerne markant. Det er ikke bare vigtigt for klimaet, men også for konkurrenceevnen og uafhængigheden fra Rusland, at vi bruger energien klogere. Netop de kommunale bygninger har et markant renoveringsefterslæb, der udfordrer borgernes velfærd og sundhed. Samtidig skader valget af implementering Danmarks position som foregangsland inden for energieffektivitet og grøn omstilling.

Implementeringen betyder for det første, at renoveringen af bygninger udskydes i mange år. For det andet indebærer dette en risiko for at Danmark pålægges et øget renoveringskrav efter 2030, da kravet om

renovering af 3 pct. af den offentlige bygningsmasse årligt fortsætter efter 2030. Det kan medføre, at Danmark ud over at renovere efterslæbet for perioden frem til 2030 derudover pålægges at renovere et større antal bygninger. For det tredje fordyres opgaven idet de nødvendige renoveringer udskydes og akkumuleres frem mod 2040 frem for at gennemføre dem løbende.

2) Ingen opfølgning på renoveringer

Bekendtgørelsen indeholder et krav om, at de bygninger, som årligt udpeges af offentlige myndigheder, skal renoveres op til B-niveau senest i år 2040 (§ 5, stk. 5). Der mangler imidlertid en opfølgning på, at renoveringerne påbegyndes og gennemføres inden 2040. Uanset at den sidste frist for renoveringen udskydes til 2040, bør der være krav om, at renoveringerne påbegyndes forinden. Dette kan eksempelvis udformes som, at kommuner og regioner først pålægges at udarbejde en langsigtet plan for renoveringen af bygninger, og herefter redegøre for fremdrift i forhold til planen med jævne mellemrum.

3) Der mangler krav om renoveringspas

Det fremgår af EED, at betingelsen for at anvende den alternative metode til gennemførelse af renoveringer af offentlige bygninger er, at der årligt udarbejdes renoveringspas, hvor det er relevant, for bygninger, der udgør mindst 3 pct. af det samlede etageareal, og som skal renoveres senest i 2040.

Udarbejdelsen af renoveringspas indebærer for det første, at bygningen har et energimærke, der er suppleret med en beskrivelse af en trinvis forbedring af bygningen op til energimærke B. Dette indgår ikke i bekendtgørelsesudkastet. Det foreslås derfor, at det præciseres i bekendtgørelsen, at de 3 pct. af bygninger, der årligt udpeges, i udgangspunktet skal have udarbejdet et energimærke og renoveringspas. Det skal derudover fremgå, hvornår det ikke er relevant at udarbejde renoveringspas.

4) Manglende håndtering af krav til indeklima

Det fremlagte høringsudkast mangler en tydelig forankring i krav til indeklima. Dette er problematisk, da art. 13, stk. 4 i bygningsdirektivet (EPBD) klart fastslår, at: *“Member States shall set requirements for the implementation of adequate indoor environmental quality standards in buildings in order to maintain a healthy indoor climate.”* Det bør derfor præciseres, hvordan og hvornår medlemsstaterne skal sikre tilstrækkelige standarder for indeklima, herunder temperatur, luftkvalitet, dagslys og akustik.

5) Manglende samspil med krav i bygningsdirektivet.

Det er desuden en mangel, at bekendtgørelsen alene omhandler implementeringen af EED og ikke EPBD. Begge direktiver indeholder krav til renovering og energieffektivisering af offentlige bygninger, og der er derfor et samspil og overlap mellem de to direktiver. Det vil derfor være en hjælp for offentlige

myndigheder, hvis der skete en koordineret implementering i direktiverne i udformningen af regelgrundlaget.

SYNERGI opfordrer derfor til, at det ved implementering af EPBD overvejes, hvorledes der kan opnås samspil mellem de to direktiver og i denne forbindelse, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at udarbejde en fælles bekendtgørelse for indsatsen i forhold til offentlige bygninger.

Kommentarer til de enkelte paragraffer

Ad § 3 og 4.

Det fremgår af § 3, at offentlige organer årligt skal opnå samlede energibesparelser i deres slutforbrug af energi på mindst 1,9 pct. Energibesparelser er i denne sammenhæng defineret som den mængde sparet energi, der konstateres ved at måle eller anslå forbruget, eller begge dele, før og efter gennemførelsen af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten efter korrektion for de forhold, som påvirker energiforbruget som f.eks. vejrforhold, aktivitetsniveau eller anvendelsen af bygninger mm. (jf. § 2. stk. 3 i bekendtgørelsesudkastet). For at opføre om denne forpligtelse overholdes, er det således nødvendigt at have kendskab til hvilke energibesparende foranstaltninger, der er gennemført i de offentlige organer.

Der mangler imidlertid en mekanisme i bekendtgørelsesudkastet, der gør det muligt at vurdere sammenhængen mellem de energibesparende foranstaltninger, der er gennemført, og effekten på energiforbruget.

En sådan mekanisme kunne eksempelvis indføres ved at pålægge de offentlige myndigheder at redegøre til Energistyrelsen for, hvilke foranstaltninger der er gennemført, hvorefter styrelsen kan beregne om forpligtelsen til at gennemføre besparelser er overholdt. Alternativt kan det pålægges statslige, kommunale og regionale myndigheder selv at beregne effekten af de gennemførte energibesparende foranstaltninger.

Ad §7

Det fremgår af §7, at offentlige myndigheder, der lejer bygninger, som ikke har energimærke B, skal forhandle med udlejer om, at bygningen renoveres op til B-niveau senest i 2040. Dette skal ske ved

indgåelse, forlængelse eller genforhandling af lejeaftalen, hvis bygningen ændrer anvendelse, eller hvis bygningen skal have foretaget omfattende reparations- eller vedligeholdelsesarbejder.

Det bemærkes, at dette alene omfatter et krav om at optage en forhandling og ikke, at der opnås enighed om renoveringen. Det foreslås, at dette strammes op ved at kræve, at offentlige organer kun må indgå eller forny lejeaftale for bygninger, hvis disse har energimærke B. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det allerede fremgår af det gældende cirkulære for energieffektivisering i statens institutioner, at institutionerne ved indgåelse, genforhandling eller forlængelse af lejeaftaler skal sikre, at bygningen som minimum har energimærke B.

Ad §§ 9 -12

Det fremgår af §9 paragraf, at kommuner og regioner skal vurdere, om der skal indføres konkrete foranstaltninger i planer indeholdende energieffektivitetsforanstaltninger og vurdere, om planerne skal i høring hos interessenter og offentligheden. Denne formulering indebærer, at kommuner og regioner kan fravælge at indføre konkrete effektiviseringsforanstaltninger i deres planlægning.

I forlængelse af dette fremgår det af §§ 10 – 12, at offentlige organer kan, men ikke skal, vurdere eller tage hensyn til CO₂-emissioner, energibesparende foranstaltning og anvendelsen af vedvarende energi ved investeringer, bygninger eller andre aktiviteter.

Dette overholder ikke kravet i EED, hvoraf det fremgår, ”at medlemsstaterne *sikrer*, at de regionale og lokale myndigheder fastsætter specifikke energieffektivitetsforanstaltninger i deres langsigtede planlægningsværktøjer såsom dekarboniseringsplaner eller planer for bæredygtig energi efter høring af relevante interessenter” (art 5, stk. 6).

Det foreslås derfor, at denne formulering skærpes således, at det gøres til et krav, at kommuner og regioner, skal gennemføre en planlægning, som omfatter renovering af bygninger og andre aktiviteter, der påvirker deres energiforbrug, og som konkretiserer hvilke energieffektiviseringsforanstaltninger de planlægger at gennemføre.

Ad § 13

Denne paragraf pålægger Energistyrelsen at stille oplysninger om offentlige bygninger til rådighed, herunder oplysninger om deres energiforbrug, energimærke, areal mm. Bekendtgørelsesudkastet

indeholder imidlertid den begrænsning, at disse oplysninger kun stilles til rådighed, når de er tilgængelige, og at Energistyrelsen indhenter disse oplysninger fra tilgængelige registre.

Dette kan medføre, at Energistyrelsen kan udskyde offentliggørelsen af disse oplysninger eller evt. helt undlade at offentliggøre visse oplysninger med henvisning til, at disse ikke er tilgængelige eller ikke kan findes i offentlige registre.

Dette overholder ikke EED's krav om, at medlemsstaterne senest 11. oktober 2025 udarbejder og offentliggør en fortegnelse over "opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes eller benyttes af offentlige organer, og som har et samlet nytteetageareal på mere end 250 m² " (art 6, stk. 5). Det understreges, at EED ikke giver mulighed for at indskrænke denne forpligtelse til at omfatte oplysninger, som allerede er tilgængelige i offentlige registre.

Det forslås derfor, at begrænsningen i bekendtgørelsesudkastet fjernes. Dette vil indebære, at der skabes klarhed om, at Energistyrelsen pålægges at indhente de oplysninger, der ikke er tilgængelige i dag, og stille dem til rådighed. Det bemærkes, at § 14 i bekendtgørelsesudkastet giver Energistyrelsen hjemmel til at pålægge offentlige organer at indberette disse oplysninger.

Ad § 15

Det bør overvejes at udvide de offentligt tilgængelige data (jf. § 13-15) til også at omfatte indeklimadata (hvor tilgængeligt). Dette vil øge gennemsigtigheden og understøtte bedre prioriteringer.

Ad § 16

Det fremgår af pkt. 6 i denne paragraf, at offentlige myndigheder ved indkøb af bygninger, kun kan købe bygninger, der som minimum har energimærke B. Der er dog en undtagelse for bygninger, som købes med det formål at renovere bygningen op til B inden 1. januar 2030. Det fremgår endvidere, at der er undtagelse for dette, hvis det ikke er teknisk muligt at renovere bygningen op til B.

Dette er ikke i overensstemmelse med EED og EPBD. Det fremgår af EED, at offentlige myndigheder kan indkøbe bygninger med energimærke dårligere end B, *hvis dette sker med det formål at foretage en gennemgribende renovering af bygningen* (Bilag IV, pkt. 1, litra f). Begrebet "gennemgribende renovering" er defineret i EPBD som en renovering, der bringer en bygning op til energimærke B inden 2030 (art 2, pkt. 20). Med andre ord så tillader disse direktiver ikke, at offentlige myndigheder køber bygninger, der ikke allerede har energimærke B eller bliver bragt op på dette niveau senest i 2030.

Det er desuden uklart, hvordan kravet om kun at indkøbe produkter fra de to mest energieffektive energiklasser konkret skal anvendes i praksis. SYNERGI anbefaler en præcisering af, hvordan kravet skal fortolkes ved komplekse indkøb – eksempelvis i bygge- og renoveringsprojekter, hvor produkter indgår

som del af de samlede arkitekt- eller entreprenørydelser. Det bør endvidere afklares, hvordan produkter uden energimærkning (eller uden for mærkningsordningen) skal håndteres, så man undgår utilsigtet fravalg af teknisk velegnede eller bæredygtige løsninger. Endelig foreslås det præciseret, om kravet gælder alle enkeltprodukter, eller om det i stedet kan opfyldes ved at sikre, at den samlede løsning lever op til de ønskede energimæssige mål – fx at bygningen som helhed opnår energimærke B.

SYNERGI står til rådighed for uddybningen af disse kommentarer.

Med venlig hilsen,

Katrine Bjerre M. Eriksen

Direktør, SYNERGI

kb@synergiorg.dk

Vesterbrogade 1C, 5. sal, København V

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
J.nr. 2022-22326

Den 20. august 2025

Dansk Erhvervs høringssvar vedrørende bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige.

Dansk Erhverv bakker op om de udvidede krav til energieffektivitet og renoveringer af bygninger i den offentlige sektor, som følger af det omarbejdede energieffektivitetsdirektiv. Dansk Erhverv deler endvidere intentionen om fleksibel indfrielse af direktivets krav, som blev fremgået af aftalen mellem KL, Danske Regioner og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet om en fælles indsats for energieffektivitet i offentlige bygninger. Det er vigtigt, at energieffektivitetsindsatsen prioriteres der, hvor potentialet og effekten er størst.

Dansk Erhverv bemærker dog, at begrebet energieffektivitet med regeringens *Køreplan for energieffektivitet* (juni 2024) er blevet udvidet væsentligt. Her fremgår det, at energieffektivitet fremadrettet rammesættes som en samlebetegnelse, der omfatter energiadfærd og energirenoveringer, elektrificering, konverteringer og overskudsvarme, samt fleksibilitet understøttet af digitalisering og kompetencer. På den baggrund savner Dansk Erhverv en redegørelse for, hvordan den fremlagte bekendtgørelse bidrager til at realisere denne bredere forståelse af energieffektivitet, herunder især hvordan fleksibilitet indgår som led i den offentlige sektors energieffektivisering.

Dansk Erhverv anbefaler derfor, at bekendtgørelsens nuværende fokus på mængden af energibesparelser suppleres med et øget fokus på timing og fleksibel styring af energiforbruget. Fremtidens energisystem vil i stigende grad være præget af elektrificering og fluktuerende produktion fra vedvarende energikilder. Det stiller nye krav til offentlige bygningers evne til at agere fleksibelt i deres energiforbrug – både af hensyn til netstabilitet, forsyningssikkerheden og omkostningseffektivitet.

Dette er i øvrigt i tråd med energieffektivitetsdirektivets indledende betragtning nr. 19, hvor det anføres, at: *”medlemsstaterne bør tage hensyn til de potentielle fordele ved fleksibilitet på efterspørgselssiden, når de anvender princippet om energieffektivitet først”*. Det bemærkes i den forbindelse, at bekendtgørelsen anvender princippet om energieffektivitet først i relation til både renovering og offentlige indkøb.

Specifikke bemærkninger

Dansk Erhverv foreslår, at bekendtgørelsen udvides med et krav om, at offentlige organer – i forbindelse med renovering eller nyopførelse af bygninger – foretager en vurdering af mulighederne for at integrere energifleksible løsninger. Det kan f.eks. omfatte installation af styringssystemer, der automatisk kan nedregulere forbrug i spidsbelastningsperioder, brug af teknologi til laststyring og lagring samt deltagelse i fleksibilitetsordninger i samarbejde med netoperatører og energitjenesteleverandører.

Det er Dansk Erhvervs anbefaling, at kravet om vurdering af energifleksibilitet gælder ved renovering og nyopførelse af bygninger over 750 m², og at vurderingen dokumenteres og indgår i beslutningsgrundlaget for det konkrete projekt. Der bør dog samtidig sikres en undtagelsesmulighed for bygninger, hvor det vurderes teknisk eller økonomisk uforholdsmæssigt vanskeligt at integrere energifleksible løsninger.

Dansk Erhverv vurderer, at en sådan bestemmelse vil være i overensstemmelse med både direktivets intentioner og regeringens køreplan. Samtidig vil det understøtte offentlige bygningers rolle som forbillede i arbejdet med at fremme moderne energieffektivitet.

Dansk Erhverv står naturligvis til rådighed, hvis høringssvaret giver anledning til spørgsmål eller behov for yderligere afklaring.

Med venlig hilsen

Thøger Lautrup Knøss
Politisk konsulent

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
ATT.: ens@ens.dk

DATO: 20. august 2025
PROJEKTNR.: 7039
ts/jpl/HKA

Høringssvar på udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige – jeres j.nr. 2022-22326

DANVA kvitterer for en god dialog med jer, hvor vi har fået bekræftet, at vandforsynings-selskaber og spildevandsselskaber vil være omfattede af reglerne om Energikrav ved indkøb i udkastets kapitel 3 men ikke af reglerne om Offentlige organers energibesparelser i kapitel 2.

Vi ser meget gerne, at dette kommer til at fremgå klart af den forventede kommende vejledning til bekendtgørelsen. Ligeledes vil vi gerne modtage et eventuelt høringsudkast til nævnte vejledning.

Hvis I har spørgsmål, kan I kontakte Jens Plesner på telefon: 8793 3560 eller mail: jpl@danva.dk

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen
DANVA

NOTAT

HØRINGSSVAR - BEKENDTGØRELSE OM ENERGIEFFEKTIVISERING I DET OFFENTLIGE

Energinet takker for muligheden for at afgive bemærkninger til forslag til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige.

Energinet har gennemgået udkastet med fokus på de elementer, der har særlig betydning for Energinet, og har målrettet kommenteringen herefter.

Energinets bemærkninger

Transport af strøm

En meget stor del af Energinets elforbrug, er den strøm Energinet køber for at kompensere for nettabet. Hvis kravet om 1,9 % besparelsen også gælder denne strømmængde, kan det potentielt give udfordringer for Energinet.

Det fremgår af § 3, stk. 2, at offentlig transport er fritaget. Energinet kan ikke umiddelbart vurdere, hvorvidt transport af strøm og gas er omfattet af denne undtagelse.

Beregning af samlede energibesparelser ift. 2021

Det fremgår af § 3, at offentlige organer årligt skal opnå samlede energibesparelser i deres slutforbrug af energi på mindst 1,9 pct. sammenlignet med organernes samlede slutforbrug af energi i 2021.

Ift. opnåelse af de samlede energibesparelser på 1,9 % ser Energinet en udfordring ift. den vækst, Energinet har haft siden 2021. Der er tilkommet en del nye lokationer, der også har et energiforbrug, og derfor bliver det svært for Energinet at dokumentere en besparelse. Er det rigtig forstået, at Energinet skal beregne dette ud fra de absolutte energiforbrugstal?

Derudover er Energinet i tvivl om, hvorvidt besparelsen skal opnås samlet for Energinet som koncern, eller for hvert selskab?

Opfattede bygninger

Det følger af § 4, at offentlige organer årligt skal opnå samlede energibesparelser i deres ejede, lejede eller benyttede bygninger. Energinet forstår det som om alle Energinets bygninger er omfattede. Er det korrekt?

Hvis ja, så er mængden af bygninger meget omfattende. Et hurtigt overslag er, at Energinet har 150 ejede bygninger og 80-100 lejede bygninger på vores stationsarealer.

Hvis nærværende høringssvar giver anledning til spørgsmål eller noget ønskes uddybet, kan Energinet kontaktes på myndighed@energinet.dk

Med venlig hilsen

Sisse Guldager Larsen
Energinet Myndighedsenheden

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Sendt elektronisk til ens@ens.dk med kopi til sfjn@ens.dk.

Høring over bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

Dataetisk Råd takker for den fremsendte høring. Rådet har i dette tilfælde valgt ikke at udarbejde et egentligt høringssvar.

Der kan være flere årsager til, at Dataetisk Råd ikke vælger at udarbejde høringssvar, herunder at rådet har valgt at prioritere andre opgaver, at det ikke efter rådets opfattelse er muligt på forsvarlig vis at analysere og behandle høringen i dens enkeltheder og detaljer inden for høringsfristen eller at høringen ikke ses at indebære dataetiske spørgsmål, som falder inden for rådets kommissorium.

Det bemærkes dog, at, rådet generelt anbefaler, at ministerier redegør for de dataetiske konsekvenser af lovforslag. Dataetiske konsekvensanalyser sætter fokus på værdier og principper som blandt andet velfærd og demokrati, værdighed, selvbestemmelse, lighed, gennemsigtighed, sikkerhed og privatliv. Dataetiske konsekvensanalyser vil således hjælpe med til at bringe fordele, ulemper og utilsigtede konsekvenser ved lovforslag frem i lyset og dermed bidrage til, at Folketingets beslutninger tages på et mere kvalificeret grundlag. Dette gælder naturligvis i særlig grad lovforslag, som angår persondata.

Dataetisk Råd kan i den forbindelse henvise til rådets værktøj '[Dataetik – Sådan gør du](#)', der operationaliserer identificeringen og stillingtagen til dataetiske dilemmaer.

Dataetisk Råd står til rådighed for uddybning og yderligere rådgivning.

På vegne af Dataetisk Råd og med venlig hilsen

Johan Busse
Formand

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Glostrup, torsdag, 21 august 2025

Høring over bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige.

Energiforum Danmark takker for muligheden for at kommentere bekendtgørelsen. Energiforum Danmark bakker generelt op om, at kravene nu også omfatter regioner og kommuner, og finder at bekendtgørelsen i vid udstrækning dækker de aftaler, der er lavet på området.

Vi havde dog håbet på en mere ambitiøs implementeringsaftale, der ikke forlænger indsatsen til 2040.

Derudover har vi en række konkrete kommentarer til bekendtgørelsen:

Hvordan skal vi forholde os til bygninger, der ikke havde gyldigt energimærke 1. januar 2024?

I § 2 stk. 11 defineres "Bygningsmasse under energimærke B" som det samlede areal af offentlige organers ejede bygninger, som er opvarmede eller nedkølede med et areal over 250 m², hvor bygningen ikke har svarende til mindst energimærke B den 1. januar 2024.

Betyder det, at bygninger som ikke havde gyldigt energimærke 1. januar 2024 ikke tælles med i den bygningsmasse ud fra hvilken, der årligt skal udpeges 3 % til renovering?

Der er en del offentlige bygninger, der ikke har gyldig energimærkning, men det betyder ikke at de er uden potentiale. De bør indgå i den samlede bygningsmasse, der udpeges fra. Det bør beskrives, hvordan de kan indgå i opgørelserne, så manglende energimærkning ikke belønnes med færre bygninger, der skal renoveres.

Skal man også renovere hvis det ikke er rentabelt?

I bekendtgørelsens § 2 stk 11 defineres NZEB (Næsten energineutrale bygninger) for eksisterende bygninger som renoveringsklasse 2 svarende til Energimærke B. Samtidig fastslås det i § 5 at "I bygningsmassen under energimærke B skal der årligt udpeges bygninger, som er rentable at renovere op til NZEB, svarende til 3 pct. af bygningsmassen under energimærke B".

Endelig fastslås det, at de udpegede bygninger skal være renoveret til minimum NZEB senest i 2040 (§ 5 stk.5).

Men hvad sker der, hvis der ikke er tilstrækkeligt med bygninger, hvor renovering til NZEB er rentabelt?

§ 5 stk 2 giver muligheder for at udpege bygninger hvor renovering til NZEB ikke er rentabelt. Men er man forpligtet til at bruge denne mulighed, hvis man ikke har tilstrækkeligt med bygninger, hvor det er rentabelt? Og betyder det så, at man som bygningsejer er forpligtet til at gennemføre renoveringer, der ikke er rentable (jvf. §5 stk. 5)?

Der er behov for at det afklares, da det vil være tilfældet for en del offentlige bygninger under energimærke B.

Derfor anbefaler Energiforum Danmark også, at en undtagelse i stil med undtagelsen for renovering til NZEB for fredede bygninger m.v. (§ 5 stk. 4) udarbejdes for udpegede bygninger, hvor en renovering til NZEB ikke er rentabel. Således at udpegede bygninger, hvor en renovering til NZEB ikke er rentabel, kan godskrives, hvis der renoveres op til det omkostningsoptimale niveau for den kategori af bygninger, jf. bygningsdirektivets definitioner. Denne undtagelse, skal kun muliggøres, såfremt der ikke var tilstrækkeligt med bygninger, hvor renovering til NZEB var rentabelt.

Hvordan følges der op på om renoveringerne sker og sker i tilstrækkeligt omfang?

Med § 5 stk. 5 sættes der en frist på renovering i 2040. Men der er ingen opfølgning på om renoveringen sker og om de sker i tilstrækkeligt omfang, dvs. om NZEB rent faktisk opnås. Der bør være krav om, at renoveringerne planlægges og afrapporteres løbende.

Hvor blev renoveringspassene af?

En forudsætning for at bruge den alternative metode er, at der årligt udarbejdes renoveringspas for 3% af det samlede etage-areal.

Et renoveringspas kræver, at bygningen har et energimærke, som suppleres med en plan for, hvordan bygningen gradvist kan forbedres til NZEB. Dette krav fremgår ikke af det nuværende udkast til bekendtgørelsen.

Energimærkningsrapporterne indeholder som regel kun rentable forslag og ikke nødvendigvis forslag nok til at nå energimærke B, og vil således ikke kunne erstatte et renoveringspas.

Derfor foreslår Energiforum Danmark, at bekendtgørelsen præciserer, at de 3 % af bygninger, der udpeges hvert år, som udgangspunkt skal have både energimærke og renoveringspas. Det bør også fremgå, hvornår det ikke er relevant at udarbejde et renoveringspas.

Husk det fulde billede når LCA på nedrivning/nybyg beregnes

§ 6 giver mulighed for at medregne bygninger, der rives ned og erstattes med nye, som renoverede til NZEB. Det giver kun mening i det omfang, at den samlede livscyklus analyse taler for det, og her er det vigtigt at vi sikrer, at de ressourcer og den økonomi der er medgået til selve nedrivningen samt bortskaffelsen af brugte byggemateriale indgår i analysen.

Det bør fremgå tydeligt i teksten, så vi ikke fremmer nedrivning og nybyg, hvor en renovering havde været et bedre valg.

Derudover er der usikkerhed om, hvorvidt man kan medtage en bygning, der sælges med henblik på nedrivning og bygning af nyt? Og hvilke garantier man i givet fald skal have i forhold til intentionen om nyt byggeri.

Planer for energieffektivisering og CO2-emissionsberegninger

I Energieffektiviseringsdirektivet stilles der i artikel 5 stk 6 krav om, at medlemsstaterne skal sikre, at der regionalt og lokalt lægges planer for energieffektivisering, dekarbonisering og bæredygtig energi, og at disse planer skal i høring.

Bekendtgørelsen er mere lempelig og lever dermed ikke op til direktivet i og med at: Kommuner og regioner **kan** vurdere om der skal laves energieffektiviseringsplaner og om planerne skal i høring (§ 9). Ligeledes **kan** offentlige organer vurdere muligheden for at tage hensyn til CO2-emissioner og bæredygtig energi (§10 og §12)

Det foreslås at formuleringerne skærpes, så det sikres at indsatserne planlægges, høres og konkretiseres, så det kan blive en integreret del af praksis.

LCA vs. Energieffektivitet ved indkøb

I §16 oplystes en række krav til indkøb af varer og tjenesteydelser, som er velegnede til indarbejdelse i en indkøbspolitik. Desværre forholder kravene sig kun til energieffektivitet, og dermed ikke til en række faktorer, der har stor betydning for det samlede klimaftryk, som fx holdbarhed, transport og materialer.

Det bør være muligt at afvige §16 stk. 1, hvis anerkendte LCA-beregninger viser at andre valg over levetid er bedre klimamæssigt.

Desuden savner vi en definition af hvad det vil sige at anvende princippet om energieffektivitet først.

Øvrige kommentarer og spørgsmål:

§ 2 stk. 10: Definitionen af nytteetage-areal bør stemme overens med den der bruges i BBR, så der ikke skal foretages nye beregninger og opmålinger. Det bør præciseres at det er tilfældet.

§ 2 stk. 14: Det bør fremgå om der er tale om samlede omkostninger eller kun materialeomkostninger.

§ 7 stk. 2 Hvad sker der hvis det ikke lykkes at forhandle sig til en renovering af rentable energieffektiviseringstiltag i en lejet bygning? Skal lejemålet så opsiges med kortest mulige varsel? Det bør præciseres.

Energiforum Danmark uddyber gerne ovenstående kommentarer.

Med venlig hilsen

Dorte Nørregaard Larsen
Direktør
Energiforum Danmark

Til Energistyrelsen

J. nr. 2022 - 22326

21. august 2025

Bemærkninger til "Bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige"

Rådet for Bæredygtigt Byggeri takker for muligheden for at give bemærkninger til 'bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige'.

Rådet for Bæredygtigt Byggeri bakker op om formålet om at energieffektivisere en større andel af offentlige bygninger. Der er store potentialer i at energioptimere vores bygninger, herunder at optimere driften af eksisterende bygninger mere effektivt og til det niveau, de er designet og bygget til. Men Danmarks forbrug af ikke-fornybare materialer overstiger langt jordens evne til at regenerere disse ressourcer, og derfor er det vigtigt, at der bliver energirenoveret med forståelse af renoveringsmaterialernes- og processens klimaaftryk.

Rådet har følgende bemærkninger til bekendtgørelsen:

Definitioner

Rådet bakker op om, at der i bekendtgørelsens kapitel 2 § 2 bliver defineret og differentieret mellem renoveringer, men vil opfordre til også at inkludere ikke-økonomiske faktorer. Udviklingsprojektet 'Klimadata for renovering'¹, finansieret af den filantropiske fond Realdania, viser at der er markant forskel på, hvad der er klimamæssigt fordelagtigt, når det kommer til graden af renovering. Økonomi er ikke en retvisende faktor i vurderingen af, hvad der mindsker energiforbruget eller reducerer CO2-udledningen.

En omfattende renovering, som defineret i udkastet til bekendtgørelsen, er udelukkende defineret med udgangspunkt i, at omkostningerne overstiger 50 pct. af investeringsomkostningerne. Men dette skelner i udgangspunktet ikke mellem, om det er en istandsættelse eller en restaurering af en bygning, og/eller en egentlig renovering, hvor formålet er at modernisere og opdatere bygningen til nutidige formål.

¹ <https://realdania.dk/publikationer/faglige-publikationer/renovering-er-bedst-for-klimaet>

Derfor vil Rådet opfordre til, at definitionerne uddybes yderligere med udgangspunkt i vedlagte bilag 1, samt at der differentieres mellem graden af en renovering, ligeledes beskrevet i bilag 1.

LCA for renovering

Rådet for Bæredygtigt Byggeri bakker op om formålet om at energieffektivisere offentligt ejede bygninger. Det er dog vigtigt at holde for øje, at der med en renovering vil følge CO₂-udledninger, som ikke nødvendigvis kan gøre op for den besparede energi, som vil følge af renoveringen.

Derfor opfordrer Rådet for Bæredygtigt Byggeri til, at der laves et roadmap for indførelse af beregning af klimapåvirkning for omfattende og gennemgribende renoveringer, jf. bekendtgørelsens definitioner. Formålet er at sikre, at de renoveringer der bliver foretaget, som følge af bekendtgørelsens bestemmelser, ikke leder til unødvendige udledninger af CO₂.

Beregning af nedrivning

Rådet vil først og fremmest pege på, at udviklingsprojektet 'Klimadata for renoveringer' konkluderer, at det i langt de fleste tilfælde bedst kan svare sig at renovere frem for at rive ned og bygge nyt i et klimaperspektiv. Dette gør sig ligeledes gældende for totaløkonomi, hvor det er mere fordelagtigt at renovere end at rive ned og bygge nyt. Rådet vil derfor opfordre til, at det i udgangspunktet ikke er muligt at inkludere nedrivning i målsætningen om NZEB.

Kapitel 2 § 6 gør det muligt at medregne en bygning, der rives ned, som renoveret op til NZEB under fire forudsætninger. Af forudsætningsens beskrivelse, forstås det sådan, at der i forudsætning nr. 3 skal laves en sammenlignelig beregning af energibesparelser og CO₂-livscyklusemissioner. I dag findes der ikke en standardiseret metode til at beregne klimapåvirkningen ved nedrivning af en bygning, hvilket også er afspejlet i, at nedrivning ikke er inkluderet i bygningsreglementets klimakrav til nybyggeri. Derfor vurderer Rådet, at det ikke er muligt at opfylde forudsætning nr. 3.

Ligeledes forventer Rådet, at de bygninger som eventuelt vil falde i denne kategori, ikke har en eksisterende livscyklusberegning, der kan tages udgangspunkt i.

Derfor vurderer Rådet, at det ikke er muligt at leve op til forudsætningen i sin nuværende formulering, og der vil derfor være risiko for, at bygninger rives ned med udgangspunkt i subjektive vurderinger frem for egentlige retvisende beregninger.

Rådet vil opfordre til, at der igangsættes et arbejde i samarbejde med Social- og boligstyrelsen om udvikling af en metode til at beregne klimapåvirkningen ved nedrivning af en bygning, som ligeledes kan indgå i bygningsreglementets lovgivning om klimakrav til nybyggeri. Og at det af forudsætningen tydeliggøres, at den nye bygning kun kan medregnes som renoveret til NZEB, hvis der opnås en klimapåvirkning, der er lavere end den eksisterende, hvor nedrivningen og bortskaffelsen er inkluderet.

Indkøb af bygninger til nedrivning

I §16 stk. 6 er det muligt for det offentlige at fravige kravet om indkøb af mindst NZEB-bygninger, hvis den indkøbte bygning skal rives ned.

Rådet for Bæredygtigt Byggeri stiller sig undrende over for undtagelsen i bestemmelsen, og vil opfordre til, at indkøb af en bygning til nedrivning skal efterleve kravene i § 6.

Bilag 1

Definitioner af renoveringstyper

Renovering: Når der sker væsentlig modernisering og forbedring af byggeriets funktionalitet eller arkitektur, som har til formål at forny byggeriet med mere tidssvarende løsninger. Dette kan f.eks. bestå af mere moderne planløsninger, forbedret indeklima og nødvendige udskiftnings- og vedligeholdelsesopgaver.

Ombygning: Når der sker radikale ændringer i byggeriets struktur, funktion eller udseende inden for de eksisterende rammer. Dette kan også omfatte eventuelle tilbygninger eller selektive nedrivninger, hvor dele af bygningen står tilbage.

Transformation: Når en bygning gennemgår en omfattende renovering og omdannelse, hvor målet er at ændre dens funktion og anvendelse. Dette indebærer ofte en ændring af bygningens indretning, struktur og formål. Bygningstransformationer kan variere i omfang fra mindre ændringer til større, gennemgribende transformationer. Målet er at tilpasse eller optimere bygningen til nye behov eller bygningsanvendelser.

Istandsættelse: Når byggeprocessen har fokus på at genoprette eller gendanne en bygning til dens oprindelige tilstand eller til en tilstand der er mere i overensstemmelse med den oprindelige arkitektoniske og historiske karakter. Formålet med en istandsættelse er ofte at bevare bygningens værdi samtidig med, at den gøres brugbar og sikker for nutidens behov. Man istandsætter f.eks. en bygning, hvis den har været udsat for en skade der efterfølgende skal repareres eller ved udskiftning af bygningsdele efter udtjent levetid.

Restaurering: Når en ældre bygning skal gendannes med historisk nøjagtig præcision af dens oprindelige tilstand på et bestemt tidspunkt i historien. Formålet med restaureringen er at bevare bygningens autentiske karakter og arkitektoniske træk, ofte af historisk eller kulturel betydning. Dette adskiller sig fra istandsættelse, hvor målet er at bringe en bygning i en brugbar og sikker tilstand uden nødvendigvis at bevare dens oprindelige træk og karakter. Restaurering er f.eks. gældende for fredede og bevaringsværdige byggerier.

Energirenovering: Energirenovering: Når bygningen energioptimeres og betydeligt nedsætter mængden af nødvendig energi til f.eks. opvarmning, nedkøling, elektricitet eller opvarmning af varmt vand.

Kilde: DGNB manual for renovering og nybyggeri 2025, side 18, Rådet for Bæredygtigt Byggeri

Definitioner af renoveringsgrader

Let renovering: Øget vedligehold f.eks. eftergang af vinduer og klimaskærm, efterisolering af tag/loft.

Mellem renovering: Som let renovering inkl. skift af vinduer, udskiftning og efterisolering af tag, ny brugsvandsveksler, skift af fjernvarmeveksler.

Dyb renovering: Som mellem renovering inkl. udvendig facadeisolering og ny teglfacade, efterisolering af sokkel, tilføjelse af ventilation med varmegenvinding og ventilationskanaler.

Kilde: Klimadata for renovering af Arkitema, COWI, BUILD - Aalborg Universitet og Rådet for Bæredygtigt Byggeri for Realdania

Høringssvar

Energistyrelsen

Att.: ens@ens.dk

CC: sfin@ens.dk

Journalnummer 2022-22326.

Odense, den 21. august 2025

Høringssvar vedrørende ændring til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

Vi takker for muligheden for at afgive et høringssvar.

Generelt ser vi ændringerne velkomne, dog har vi tre bekymringsområder:

Fastlæggelse af krav

Jf. § 3, 12) Bygningsmasse under energimærke B: Det samlede areal af offentlige organers ejede bygninger, som er opvarmede eller nedkølede med et areal over 250 m², hvor bygningen ikke var svarende til mindst energimærke B den 1. januar 2024.

Ifølge indhentede oplysninger på boligejer.dk mangler der energimærkning af en stor del af de offentlige bygninger. Tallene nedenfor er fra 2018, men det er desværre ikke vores oplevelse, at situationen har ændret sig:

Bygningsejer	Antal bygninger, der mangler energimærke	Andel af bygninger, der mangler energimærke
Kommuner	5.955	32%
Staten	992	60%
Regioner	1.520	28%
Menighedsråd	2.545	51%

Hvordan kan Energistyrelsen fastlægge grænseværdier, når kendskabet til energimærkning af de offentlige bygninger er så mangelfuldt?

Vi har af flere gange gjort Energistyrelsen opmærksom på, at mange offentligt ejede bygninger mangler energimærke.

Kontrakter om energimæssige ydeevne.

Vi foreslår følgende ændring (fremhævet med rødt):

§2, 17) Kontrakter om energimæssig ydeevne: En kontraktlig ordning mellem modtageren og leverandøren af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten, som kontrolleres og overvåges under hele kontraktens løbetid, hvor bygge- og anlægsarbejder, leverancerne eller tjenesterne i den samme foranstaltning (undtaget dog energimærker af bygninger) bliver betalt i forhold til en aftalt grad af forbedring af energieffektiviteten eller et andet aftalt kriterium for den energimæssige ydeevne, f.eks. økonomiske besparelser.

Håndhævelse af regler

§ 18. Energistyrelsen kan udstede påbud til offentlige organer, ordregivende myndigheder og ordregivende enheder om at efterleve bestemmelserne i denne bekendtgørelse inden for en af Energistyrelsen fastsat frist.

Vi har af flere gange gjort Energistyrelsen opmærksom på, at mange offentligt ejede bygninger mangler energimærke og opfordrer hermed Energistyrelsen til at håndhæve lovkravene for at sikre energieffektivisering i det offentlige.

Generel opfordring: Udsendelse af høringsmateriale

Vi vil gerne opfordre Energistyrelsen til at fremhæve de ønskede ændringer i udkastet til ændret bekendtgørelse. Det gør det nemmere for os og andre aktører at få et overblik over ændringsforslagene.

Vi ser frem til at modtage et svar fra Energistyrelsen.

Vi stiller os selvfølgelig gerne til rådighed ved uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Formand for Danske Bygningskonsulenter
Brian Aaboe

Fra: Søren Kristensen <skris@dtu.dk>

Sendt: 21. august 2025 12:48

Til: Sune Flemming Jørgensen <sfjn@ens.dk>

Emne: Bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Kære Sune,

Hermed fremsendes DTU's kommentarer til ovennævnte bekendtgørelse om energieffektivisering.

Du må sige til hvis du har spørgsmål til vort svar.

Søren Kristensen

Koncernindkøbschef

Dir. 45 25 11 70

Mob. 24 37 5 52 4

skris@dtu.dk

Lundtoftevej 150

Bygning 266

2800 Kgs. Lyngby

Høringssvar - Bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

Kapitel 3 – Energikrav ved indkøb

Det fremgår af § 16, stk. 1, nr. 8, at Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder ved indgåelse af offentlige kontrakter over de til enhver tid gældende tærskelværdier skal offentliggøre oplysninger om den forventede energieffektivitetsvirkning af kontrakten i udbudsmaterialet.

DTU mener, at det er uklart, i) hvad der menes med "energieffektivitetsvirkning", herunder hvordan en forventet "energieffektivitetsvirkning" skal beregnes, og ii) hvorfor beregningen af "energieffektivitetsvirkningen" skal fremgå af udbudsmaterialet.

- i) *Hvad der menes med "energieffektivitetsvirkning", herunder hvordan en forventet "energieffektivitetsvirkning" skal beregnes*

I bekendtgørelsen er det ikke defineret, hvad der menes med "energieffektivitetsvirkning". Det forekommer derfor uklart, hvad lovgiver mener hermed. Samtidig fremgår det ikke, hvordan en forventet "energieffektivitetsvirkning" skal beregnes.

En eventuel beregning vil forekomme særligt vanskelig, hvis der købes en vare eller en tjenesteydelse, der ikke er købt før. Dette vil betyde, at man ikke har nogle tal fra tidligere køb at sammenligne med, og der kan derfor ikke laves en forventet beregning på en effektivisering. På DTU har vi meget få gentagende køb. DTU køber altså ydelser, der ikke er købt før, f.eks. særlige instrumenter eller maskiner.

En eventuel beregning vil også forekomme særligt vanskelig, hvis det forrige køb og det forekommende køb har forskellige energiopgørelser. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis DTU har en benzinbil, men nu ønsker at købe en el-bil.

- ii) *"Energieffektivitetsvirkningen" i udbudsmaterialet.*

Hvis der på den ene eller den anden måde skal beregnes en forventet "energieffektivitetsvirkning", har DTU særligt svært ved at se, hvorfor den skal fremgå af udbudsmaterialet og dermed også beregnes inden udbuddet.

Forinden udbuddet ved en ordregiver typisk ikke, hvilke produkter en tilbudsgiver vil byde ind med, herunder hvordan tilbudsgiver vil løse den udbudte opgave. De nødvendige produktspecifikke oplysninger, der skal bruges til en form for beregning af en "energieffektivitetsvirkning", foreligger først, når tilbuddene fra tilbudsgiverne er modtaget.

Derudover har DTU også vanskeligt ved at se formålet med, at en beregning skal fremgå af udbudsmaterialet.

Samtidig vil kravet, om at en beregning af "energieffektivitetsvirkning" skal fremgå af udbudsmaterialet, med stor sandsynlighed forsinke DTU's indkøb, da beregningen må forventes at tage lang tid. En forsinkelse af indkøbene vil have stor betydning for DTU, særligt i forhold til forskningsprojekter, der vil komme til at stå stille, indtil et nødvendigt indkøb til brug for projektet er gennemført.

Anbefaling

Hvis lovgiver fortsat ønsker at fastholde, at ordregiver i udbudsmaterialet skal oplyse den forventede "energieffektivitetsvirkning", vil DTU anbefale, at

1. det klart defineres, hvad "energieffektiviseringsvirkning" indebærer,
2. der angives en beregningsmetode, der er praktisk anvendelig og tilpasset forskellige typer af indkøb,
3. at der laves undtagelser til kravet om at lave en forventet "energieffektiviseringsvirkning", hvor det i praksis ikke er muligt, *og*
4. at den forventede "energieffektiviseringsvirkning" ikke behøver at fremgå af udbudsmaterialet, men at den derimod kan angives i udbudsrapporten, efter udbuddet er afsluttet.

TEKNIQ høringssvar på høring over bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

Energistyrelsen har med høringsbrev dateret 17. juni 2025 fremsendt udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige og anmodet om at modtage høringssvar senest torsdag den 21. august 2025.

Bekendtgørelsen om energieffektivisering i det offentlige berører centrale arbejdsområder for TEKNIQs medlemsvirksomheder, og vi indgår derfor gerne i det fortsatte samarbejde på området.

Bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige, herefter kaldet udkastet, giver TEKNIQ anledning til følgende bemærkninger.

Generelle bemærkninger

TEKNIQ ser meget positivt på initiativer, der fremmer energieffektivisering i den offentlige bygningsmasse. Flere undersøgelser har vist, at offentlige bygninger har et betydeligt potentiale for energibesparelser. Skal dette potentiale indfris, er det afgørende, at der sættes konkrete og ambitiøse mål for renoveringer og energioptimering af disse. Samtidig er der et stort efterslæb på energirenoveringer i offentlige bygninger, hvilket giver dårligt ind klima og arbejdsmiljø samt spild af energi.

Udkastet vil implementere vigtige EU-retslige forpligtelser, men det er centralt, at implementeringen sker på en måde, der sikrer praktisk gennemførlighed og skaber de bedst mulige vilkår for en effektiv gennemførelse. TEKNIQ finder det positivt, at der indføres konkrete krav til udpegning af bygninger til renovering samt energikrav ved offentlige indkøb, da dette skaber forudsigelighed og klarhed for markedet.

Samtidig mener TEKNIQ at det er vigtigt, at bekendtgørelsen understøtter den grønne omstilling gennem teknologineutrale løsninger, der sikrer omkostningseffektive og praktisk gennemførlige energibesparelser. Samtidig skal implementeringen ske med respekt for tekniske realiteter og økonomiske begrænsninger. Med tekniske realiteter forstås, at ikke alle bygninger fysisk kan renoveres til energimærke B på grund af konstruktionsm essige begrænsninger, bygningsv rn eller andre tekniske forhold. Ligeledes kan der opstå kapacitetsbegrænsninger i markedet, hvis renoveringstempoet øges for hurtigt. Økonomiske begrænsninger henviser til, at offentlige organer har begrænsede budgetter, og at renoveringsprojekter skal være rentable og prioriteres efter, hvor de giver størst energibesparelse per investeret krone. En implementering, der ikke tager hensyn til disse realiteter, risikerer at skabe modstand mod energirenoveringer og kan føre til suboptimale resultater.

TEKNIQ understreger vigtigheden af, at implementeringen af bekendtgørelsen ledsages af tilstrækkelig vejledning og support til offentlige organer. Det er centralt, at ordregivende

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedsk ervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
tekn iq@tekn iq.dk
www.tekn iq.dk

Mobil: 77427292
Email: ast@tekn iq.dk

Dato: 21. august 2025

Side 1/4

myndigheder får de nødvendige kompetencer til at vurdere tekniske løsninger og strukturere kontrakter om energimæssig ydeevne. Samtidig er det vigtigt, at implementeringen sker i en takt, der tager hensyn til markedets kapacitet og kompetencer. En for hurtig implementering risikerer at skabe flaskehalse og prispress, der kan underminere målsætningerne om omkostningseffektive energibesparelser.

Specifikke bemærkninger

§ 2, stk. 12, og § 5 om udpegning af bygninger til renovering

TEKNIQ finder det positivt, at der indføres en konkret forpligtelse til årligt at udpege bygninger svarende til 3 procent af bygningsmassen under energimærke B til renovering. Dette skaber forudsigelighed for markedet og sikrer en jævn renoveringstakt.

Vi bemærker dog flere udfordringer ved den nuværende udformning. For det første bemærker TEKNIQ, at definitionen af "bygningsmasse under energimærke B" i § 2, stk. 12, kun omfatter bygninger, som ikke havde "svarende til mindst energimærke B den 1. januar 2024". Det er uklart, hvordan bygninger uden gyldig energimærkning på denne dato behandles. Mange offentlige bygninger mangler gyldig energimærkning, men det betyder ikke, at de er uden renoveringspotentiale. Hvis disse bygninger ikke indgår i den samlede bygningsmasse, hvorfra der skal udpeges bygninger til renovering, reduceres markedsmulighederne for energirenoveringer unødigt.

For det andet er TEKNIQ opmærksom på, at § 5 kræver udpegning af bygninger, "som er rentable at renovere op til NZEB", men samtidig fastslår at alle udpegede bygninger skal renoveres til minimum NZEB senest i 2040. Dette kan skabe en situation, hvor offentlige organer tvinges til at gennemføre urentable renoveringer, hvis der ikke er tilstrækkeligt med rentable projekter til at opfylde 3-procent kravet. Sådanne urentable renoveringer risikerer at skabe modstand mod energirenoveringer generelt og kan føre til dårlige erfaringer med energiprojekter, hvilket på længere sigt kan underminere markedsudviklingen for energieffektive løsninger.

TEKNIQ anbefaler derfor, at bekendtgørelsen præciseres på flere punkter. For det første bør bekendtgørelsen præciseres således, at bygninger uden gyldig energimærkning pr. 1. januar 2024 indgår i den samlede bygningsmasse under energimærke B, og at der fastsættes en procedure for, hvordan disse bygningers energimæssige status skal fastlægges. For det andet bør der indføres en undtagelsesbestemmelse svarende til den for fredede bygninger, så udpegede bygninger kan godskrives ved det omkostningsoptimale renoveringsniveau, selv om dette ikke fører til energimærke B, når renovering til NZEB ikke er rentabel.

§ 8 om kontrakter om energimæssig ydeevne

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 77427292
Email: ast@teknig.dk

Dato: 21. august 2025

Side 2/4

Bestemmelsen om vurdering af kontrakter om energimæssig ydeevne ved renovering af bygninger over 750 m² er hensigtsmæssig, men der mangler vejledning om, hvornår sådanne kontrakter er mest relevante.

TEKNIQ anbefaler, at Energistyrelsen udarbejder praktisk vejledning om, hvordan offentlige organer kan vurdere hensigtsmæssigheden af energimæssige ydelseskontrakter. Vejledningen bør omfatte kriterier for, hvornår sådanne kontrakter giver mest mening, samt standarder for måling og verifikation af energibesparelser.

Det er centralt, at kontrakterne udformes således, at de understøtter innovation og teknologisk udvikling, samtidig med at de sikrer målbare og verificerbare resultater.

§ 16 om energikrav ved indkøb

Kravene til energieffektivitet ved offentlige indkøb er grundlæggende positive, da de skaber efterspørgsel efter de mest energieffektive løsninger. TEKNIQ støtter princippet om kun at indkøbe produkter fra de to mest energieffektive energiklasser.

Det er dog vigtigt, at kravet i stk. 1, nr. 2, om tilstrækkelig konkurrence fortolkes bredt nok til at sikre, at teknisk velegnede løsninger ikke udelukkes unødigt. I nogle produktkategorier kan der være få produkter i de højeste energiklasser, hvilket kan begrænse konkurrencen og øge priserne betydeligt.

TEKNIQ foreslår, at Energistyrelsen præciserer, hvordan tilstrækkelig konkurrence vurderes i praksis, og at der skabes fleksibilitet til at fravige kravet, hvis det hindrer teknisk optimale løsninger eller skaber uforholdsmæssige omkostninger.

§ 16, nr. 9, om langsigtede tjenstekontrakter

Bestemmelsen om vurdering af langsigtede tjenstekontrakter om energimæssig ydeevne er relevant, men der er behov for klarere kriterier for, hvornår indkøbet har et betydeligt energiindhold.

TEKNIQ anbefaler, at der fastsættes konkrete tærskelværdier eller kriterier for, hvornår energiindholdet betragtes som betydeligt. Dette vil skabe klarhed for ordregivende myndigheder og sikre ensartet praksis.

§ 13 om offentliggørelse af data

TEKNIQ finder det positivt, at oplysninger om offentlige organers bygninger gøres offentligt tilgængelige, da dette kan understøtte markedets muligheder for at tilbyde relevante løsninger.

Vi anbefaler dog, at offentliggørelsen struktureres således, at den giver et samlet overblik over renoveringsbehov og -muligheder, der kan understøtte en strategisk tilgang til energirenoveringer.

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 77427292
Email: ast@teknig.dk

Dato: 21. august 2025

Side 3/4

TEKNIQ står naturligvis til rådighed for en uddybning af vores høringssvar

Asser Tønnesen
Klima- og energipolitisk konsulent
TEKNIQ

Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup

Billedskærervej 17
5230 Odense M

Telefon 4343 6000
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Mobil: 77427292
Email: ast@teknig.dk

Dato: 21. august 2025

Side 4/4

Energistyrelsen

Att: ens@ens.dkCC: sfjn@ens.dk

j. nr. 2025-22326

Høringssvar bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

HOFOR vil hermed afgive høringssvar vedrørende energieffektivisering i det offentlige. HOFOR finder anledning til at gøre indsigelse mod forslaget, idet det efter vores vurdering vil medføre tungtvejende konsekvenser for både ordregiver og tilbudsgiver.

De væsentligste konsekvenser er følgende:

1. Konkurrencemæssig skævvridning: At bede HOFOR om at afdække med en markedsdialog forud for vores udbud, om det forvrider konkurrencen at sætte krav om produkter med energimærkning er ressourcetungt. HOFOR har ikke ressourcerne til at have markedsdialoger i det omfang. HOFOR kan derfor ikke skabe det nødvendige overblik over, om dette krav vil forvride konkurrencen. I praksis betyder dette, at hvis bekendtgørelsen i sin nuværende form vedtages, så skriver HOFOR kravet ind i vores udbud fast med den mulige konsekvens, at HOFOR skævvrider konkurrencen.
2. Uproportionel byrde på Tilbudsgiver: HOFOR mener, at det er tungtvejende at bede Tilbudsgiver redegøre for den forventede energieffektivitetsvirkning af de tilbudte produkter eller ydelser. Tilbudsgiver skal i forvejen regne på mange tiltag angående bæredygtighed. Det virker uproportionelt at bede Tilbudsgiver regne på endnu et emne, særligt når HOFOR i forvejen har skrevet en masse krav ind om energieffektivitet, hvorfor beregningens resultat ikke gør til eller fra.

HOFOR skal derfor anmode om, at forslaget revurderes med henblik på at afbøde disse konsekvenser, eller at der indarbejdes tiltag, der sikrer en mere proportional og balanceret løsning.

Vedrørende udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige, journalnummer 2022-22326, høringssvar fra Københavns Universitet

Københavns Universitet takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige. Vi anerkender formålet med bekendtgørelsen og støtter ambitionen om at fremme energieffektivitet i den offentlige sektor. Grundlæggende anerkender og værdsætter vi også at udkastet rummer fleksibilitet og mulighed for fortolkning, så de enkelte offentlige instanser har mulighed for at vælge de bedste løsninger. Vi har dog følgende bemærkninger og forslag:

Overordnet:

Aktuelt, opdateret og kvalificeret datagrundlag

Københavns Universitet finder det helt afgørende, at bekendtgørelsens fokusområde hviler på et aktuelt, opdateret og kvalificeret datagrundlag. Herunder at datagrundlaget løbende og dynamisk opdateres. Det er nødvendigt af hensyn til beslutningsgrundlag, for at kunne benchmarke og erfaringsudveksle, og for at kunne vurdere målopfyldelse. Det behov har vi særdeleshed på organisationsniveau. Københavns Universitet mener også at behovet findes på overliggende organisatoriske niveauer. Det er vigtigt at det pågældende ministerie- eller forvaltningsområde har aktuelle data til vurdering af målopfyldelse og efterfølgende prioritering af indsats. Se også vores bemærkning nr. 8 og nr. 14

Audit

Fleksibilitet i forhold til NZEB

Københavns Universitet råder over en blandet bygningsportefølje. Vi har den forståelse, at direktivet åbne for at NZEB/Energimærke B kunne erhverves ved at der blev renoveret til økonomisk optimalt niveau. Den tilgang ville betyde, at f.eks. den ældre del af bygningsmassen ville kunne prioriteres (udpeges), og også få den tilknyttede kredit i form af NZEB/B. Vi kan ikke se den mulighed i de foreliggende udkast?

Økonomiske følger af bekendtgørelsen

Københavns Universitet forventer et betydeligt investeringsbehov knyttet til at opfylde bekendtgørelsens krav, som rækker ud over de eksisterende økonomiske rammer. Københavns Universitet er ikke pt. bekendt med en løsning på det spørgsmål.

Eksempler, de enkelte paragraffer:

I det følgende giver vi 14 eksempler på forhold der kan uddybes med enten vejledning, eksempler eller præcisering af selve teksten.

1. § 2, nr. 3 – Behov for præcisering af metode og korrektion for eksterne forhold

Københavns Universitet bemærker, at definitionen af energibesparelser i § 2, nr. 3, er upræcis. Det fremgår ikke, hvornår energiforbrug skal måles, anslås eller kombineres, og hvordan dette skal dokumenteres. Ligeledes er det uklart, hvilke "eksterne forhold" der skal korrigeres for.

Vi anbefaler, at der i en tilhørende vejledning:

- Gives eksempler på relevante eksterne forhold, fx vejrforhold, bygningsanvendelse, arealændringer, aktivitetsniveau og driftstider.
- Angives metoder eller standarder til måling og korrektion.
- Klargøres, om der stilles krav til dokumentation eller beregningsgrundlag.

2. § 4, stk. 2 – Behov for præcisering af rapporteringskrav

Københavns Universitet bemærker, at § 4, stk. 2, ikke tydeliggør, hvilke rapporteringsforpligtelser offentlige organer har i forbindelse med Energistyrelsens årlige opgørelse af energibesparelser.

Vi anbefaler, at der i en tilhørende vejledning:

- Præciseres, hvilke data offentlige organer skal levere, og i hvilket format og tidsrum.
- Angives, om der er krav til dokumentation, verifikation eller standarder.
- Klargøres, hvordan opnåede besparelser skal indberettes og om de skal kunne efterprøves.

3. § 5. Skal man renovere hvis det ikke er rentabelt?

Af § 5. fremgår at "I bygningsmassen under energimærke B skal der årligt udpeges bygninger, som er rentable at renovere op til NZEB, svarende til 3 pct. af bygningsmassen under energimærke B". Samtidig fremgår det af § 5 stk.5, at "Udpegede bygninger skal være renoveret op til mindst NZEB senest i 2040." Ydermere fremgår det af § 5 stk.2, at "Offentlige organer kan vælge at udpege bygninger i bygningsmassen under energimærke B, som ikke er rentable at renovere op til NZEB."

Det er ikke klart om man er forpligtet til at bruge denne "kan" mulighed i § 5 stk.2 hvis man ikke har tilstrækkelig bygningsmasse til at opfylde kravet om at udpege 3 pct som er rentable at renovere. Men hvad hvis der ikke er tilstrækkeligt med bygninger, hvor renovering til NZEB er rentabelt?

4. § 6 Nedrivning vs. renovering

Af § 6 fremgår, at "En udpeget bygning, som rives ned, kan medregnes som renoveret op til NZEB", og § 6 stk.3 hvis "den nye bygning eller de nye bygninger er mere omkostningseffektive og bæredygtige efter beregnede energibesparelser og CO₂-livscyklusmissioner i forhold til at renovere den nedrevne bygning". Det er en meget bredt og åben betingelse, som desuden kun fokuserer på beregnede energibesparelser og CO₂. Det bør sikres at det samlede LCA-billede er beslutningsgrundlag.

5. § 7, stk. 2 – Behov for præcisering af krav og vurderingsgrundlag

Københavns Universitet finder, at formuleringen i § 7, stk. 2, er uklar og bør præciseres. Det fremgår ikke, hvordan det skal vurderes, om en renovering er "teknisk mulig", eller hvem der foretager denne vurdering. Ligeledes er det uklart, hvad der forstås ved "teknisk mulige rentable renoveringer", og hvilket vurderingsgrundlag der skal anvendes.

Vi anbefaler, at bestemmelsen præciseres, herunder:

- At det angives, hvilke kriterier eller metoder der skal anvendes til vurdering af teknisk mulighed og rentabilitet.
- At det tydeliggøres, hvem der har kompetencen til at foretage vurderingen.
- At det præciseres, hvad der forstås ved "forhandle om", og hvilke forpligtelser det indebærer.

En tydeligere formulering vil bidrage til en mere ensartet implementering af bekendtgørelsen på tværs af offentlige institutioner.

6. § 8 – Behov for præcisering af vurderingspligt

Københavns Universitet finder, at § 8 er uklar i sin nuværende form. Det fremgår ikke, hvordan offentlige organer konkret skal foretage vurderingen af, om der skal indgås kontrakt om energimæssig ydeevne, eller hvordan anvendelsen af leverandør af energitjenester skal vurderes.

- Vi anbefaler, at det præciseres i bekendtgørelsen eller i en tilhørende vejledning:
- Hvilke kriterier eller metoder der skal anvendes ved vurderingen.
- Om vurderingen skal dokumenteres og kunne efterprøves.
- Om vurderingen skal indgå i en eventuel indberetning til Energistyrelsen.
- En præcisering vil bidrage til en mere ensartet og gennemsigtig praksis på tværs af offentlige institutioner og sikre, at intentionen med bestemmelsen opfyldes.

7. § 10–12 – Uklar formulering og behov for vejledning

Københavns Universitet bemærker, at §§ 10, 11 og 12 er meget åbent formulerede og fremstår som hensigtserklæringer uden bindende karakter. Det fremgår ikke, hvad det konkret indebærer, at offentlige organer "kan vurdere" muligheder for at tage hensyn til CO₂-emissioner, forbedre energimæssig ydeevne eller øge anvendelsen af vedvarende energi.

Vi anbefaler, at der i en tilhørende vejledning:

- Gives eksempler på, hvordan sådanne vurderinger kan foretages i praksis.
- Angives, om vurderingerne skal dokumenteres eller indgå i strategiske planer.

8. § 13-14 – Behov og ønsker i forbindelse udveksling af information

Københavns Universitet bemærker at Energistyrelsen stiller oplysninger om offentlige organers ejede, lejede og benyttede bygninger til rådighed jf. § 13, stk. 1. Samtidig kan Energistyrelsen meddele offentlige organer, at de skal indberette samt rette Energistirelsens oplysninger jf. § 14, stk. 1. Københavns Universitet har i dag adgang til bygningsporteføljens Energimærker via portalen Energy Projects, som er stillet til rådighed af Bygningsstyrelsen. Københavns Universitet er opmærksom på, at der jf. § 14, stk. 2 ikke er meddelt et register eller system.

Vi anbefaler at offentlige organer, som Københavns Universitet, med en stor professionel bygningsorganisation, selv *kan* få mulighed for at arbejde direkte i det system eller register der bliver valgt. Det er vigtigt for Københavns Universitet at det valgte register eller system er smidigt, dynamisk og økonomisk. Herunder at det kan sikre aktuelle, opdaterede og kvalificerede data

9. § 14, stk. 2 – Behov for tidshorisont og praktisk information om register

Københavns Universitet bemærker, at § 14, stk. 2, forpligter offentlige organer til at indberette udpegede bygninger i et register, som Energistyrelsen stiller til rådighed. Det fremgår dog ikke, hvornår dette register forventes at være tilgængeligt, eller hvordan det skal anvendes i praksis.

Vi anbefaler, at der i bekendtgørelsen eller en tilhørende vejledning:

- Angives en forventet tidshorisont for, hvornår registeret etableres og åbnes for indberetning.
- Præciseres, hvordan offentlige organer får adgang til registeret.
- Oplyses, om der vil være frister for indberetning, og hvordan disse meldes ud.
- Det er uklart om registret er det samme som der hvor øvrige bygningsoplysninger findes

10. § 16, nr. 2 – Behov for eksempler og præcisering af anvendelsesområde

Københavns Universitet finder, at § 16, nr. 2, er vanskelig at fortolke i praksis. Det er uklart, hvilke produkter der er omfattet, hvordan energiklasserne skal forstås, og hvordan kravet om "tilstrækkelig konkurrence" skal vurderes.

Vi anbefaler, at der i en tilhørende vejledning:

- Gives konkrete eksempler på produktkategorier, der er omfattet af kravet.
- Forklares, hvordan energiklasser skal tolkes i forskellige mærkningssystemer.
- Præciseres, hvordan "tilstrækkelig konkurrence" skal vurderes.
- Klargøres, om kravet gælder for hele udbuddet eller for hver enkelt delpost i et udbud.

11. § 16, nr. 3 – Behov for vejledning ved modstridende hensyn

Københavns Universitet finder, at § 16, nr. 3, kan give anledning til fortolkningsmæssig usikkerhed i praksis. Det er uklart, hvordan kravet om at vælge produkter, der opfylder referenceværdier for energieffektivitet, skal håndteres i tilfælde, hvor andre EU-reguleringer – f.eks. F-gasforordningen – stiller krav, der kan være i konflikt med energieffektivitetshensyn.

Vi anbefaler, at der i en tilhørende vejledning:

- Gives konkrete eksempler på, hvordan kravet skal anvendes i praksis – fx ved valg af kølemidler.
- Klargøres, hvordan prioritering mellem miljøhensyn og energieffektivitet skal foretages.
- Angives, om der er mulighed for undtagelser eller afvejninger, og hvordan disse skal dokumenteres.

12. § 16, nr. 8 og 9 – Behov for definition af energiindhold og vurderingskriterier

Københavns Universitet bemærker, at begreberne "begrænset energiindhold" og "betydeligt energiindhold" i § 16, nr. 8 og 9, er uklare og åbne for fortolkning. Det fremgår ikke, hvordan energiindhold skal forstås, eller hvilke kriterier der skal lægges til grund.

Vi anbefaler, at der i en tilhørende vejledning:

- Gives en definition af energiindhold, fx energiforbrug, besparelspotentiale, CO₂-udledning.
- Angives vejledende tærskelværdier eller eksempler.
- Klargøres, hvem der foretager vurderingen, og om den skal dokumenteres.

13. § 16, nr. 10 – Behov for konkretisering af "bestræbe sig på"

Københavns Universitet bemærker, at formuleringen "bestræbe sig på at købe produkter eller tjenester, der er omfattet af kriterier for grønne offentlige indkøb" i § 16, nr. 10, er uklar. Det fremgår ikke, hvad det konkret indebærer, eller hvordan det skal dokumenteres.

Vi anbefaler, at der i en tilhørende vejledning:

- Forklares, hvad der forstås ved en tilstrækkelig bestræbelse.
- Angives, om der er krav om skriftlig begrundelse ved fravalg.
- Gives eksempler på, hvordan grønne kriterier kan integreres i udbud.

14. § 17, stk. 2 – Ønske om skærpelse af digital indsendelse

Københavns Universitet bemærker, at § 17, stk. 2, giver Energistyrelsen mulighed for at bestemme, at oplysninger til brug for tilsynet skal indsendes digitalt. Vi finder, at det bør være et generelt krav, at oplysninger indsendes digitalt, medmindre særlige forhold gør det umuligt. Jf. vores overordnede bemærkninger forudsættes digitalt register

Vi anbefaler derfor, at bestemmelsen skærpes, så det fremgår, at:

- Oplysninger som udgangspunkt skal indsendes digitalt.
- Eventuelle undtagelser kun gælder i særlige tilfælde, som bør fremgå af vejledningen.

21. august 2025

Sagsnr.: EMN-2025-51083
hefra/DCLO

Høringssvar

Energistyrelsen har den 17. juni 2025 fremsendt udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige i høring.

Evida takker for muligheden for at afgive høringssvar. Nedenfor følger nogle observationer som Evida gerne ser præciseret nærmere.

Ad enheder omfattet af krav om energibesparelser:

Evida forstår § 3 således, at denne bestemmelse ikke finder anvendelse på statslige aktieselskaber jf. § 2, stk. 1 nr. 7, også selvom bestyrelsen udpeges af staten via dennes ejerskab. For god ordens skylds ønskes dette nærmere afklaret således Evida tilsikrer de rette foranstaltninger i lyset af bekendtgørelsens ramme.

Ad energikrav ved indkøb:

Evida forstår § 16 således, at denne bestemmelse fastsætter yderligere kriterier ved gennemførelse af udbud iht. gældende regler jf. Udbudsloven eller Forsyningsdirektivet. Det må således også betyde, at bekendtgørelsen regler alene finder anvendelse på indkøb omfattet af udbudsreglerne, hvorfor § 16 ikke ellers pålægges som krav i tilfælde af øvrige indkøb.

Evida vil i den forbindelse afvente en fremtidig vejledning til § 16 i forhold til bestemmelsens nærmere anvendelse ved udbudsprocesser.

oOo

I tilfælde af at nærværende høringssvar måtte give anledning til spørgsmål står Evida til rådighed for nærmere uddybning. Evida kan kontaktes på telefon 25195635 eller hefra@evida.dk

Mvh

Helge Rasmussen
Evida

Att.: Sune Flemming Jørgensen
Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
journalnummer 2022-22326

Høring over bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

DI har fået bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige i høring og har i den sammenhæng følgende bemærkninger. Udover nedenstående kommentarer er vedhæftet versionering indeholdende forslag til konkrete justeringer af bekendtgørelsen.

Uheldigt at implementeringen af EPBD ikke følger med

Overordnet er det uheldigt, dog forståeligt, at bekendtgørelsen kun forholder sig til implementeringen af det omarbejdede Energieffektiviseringsdirektiv. Dette betyder at centrale forhold som er indeholdt i Bygningsdirektivet ikke medtages.

Af særlig relevans er krav om forbedring af indeklimaet ved renoveringer. Særligt da NZEB defineres som renoveringsklasse 2, der ikke ligesom renoveringsklasse 1 indeholder selvstændige mål om indeklima.

Det havde yderligere været hensigtsmæssigt om opfyldelsen af 3 pct. kravet fra Energieffektiviseringsdirektivet blev relateret til opfyldelsen af MEPS kravene fra Bygningsdirektivets artikel 9. Der er betydelige overlap i opfyldelsen af de to krav og der kan ligeledes være væsentlige projektøkonomiske gevinster i at samordne opfyldelsen af de to krav. DI har i en analyse vurderet at en samlet opfyldelse af kravene fra Energieffektiviseringsdirektivet og Bygningsdirektivet har en budgetmæssig konsekvens på omkring 2,5 mia. kr. årligt. for offentlig sektor.

Implementeringen følger sundt princip men med væsentlig risiko for udskydelse

DI ser i den forbindelse, at implementeringen af 3 pct. kravet fra Energieffektiviseringsdirektivet gennemføres på en økonomisk forsvarlig måde, der også tager hensyn til projekternes samlede økonomi. Det in mente opfordrer DI kraftigt til, at anvendelsen af den fleksible implementeringsmetode ikke unødigt udskyder renoveringsindsatsen således, at der i sidste halvdel af perioden frem mod 2040 opstår en renoveringsmango. DI anerkender, at renoveringsindsatsen skal ske på en måde, hvor offentlige byggerier ikke presser tilgængeligheden for kvalificeret arbejdskraft og dermed skaber negative konsekvenser på tværs af andre sektorer og brancher. Dette problem skal dog ikke skubbes frem i tiden til et tidspunkt hvor håndtering af udfordringen bliver unødigt dyr. DI opfordrer til, at der ikke kun pålægges offentlige myndigheder at udpege 3 pct. årligt men også, at der årligt afrapporteres hvor stor en andel af det samlede areal, der i det pågældende år er henholdsvis påbegyndt renoveret, henholdsvis færdigrenoveret.

§ 2:

Definitionen af NZEB

Det kan i bekendtgørelsen med fordel indsættes en klar definition af NZEB og de relevante krav der knytter sig til renovering op til NZEB niveau. Dette for at tydeliggøre, at det i visse tilfælde ikke er nok at renovere til energimærke B for at nå NZEB niveau.

Definition af Omfattende reparations- eller vedligeholdelsesarbejde

I definition 13 er anført at: "Omfattende reparations- eller vedligeholdelsesarbejde: Arbejde ved bygningen, som medfører en forøgelse af lejekontrakten på mindst 50 pct., de samlede renoveringsomkostninger udgør mere end 50 pct. af ejendomsværdien fratrasket grundværdien, eller at mindst 50 pct. af klimaskærmen renoveres."

Dette er ikke i overensstemmelse med definitionen i Bygningsdirektivet, hvor der i artikel 2 definition 22 fremgår at:

"En "større renovering" (omfattende renovering) defineres som en renovering af en bygning, der indebærer enten:

- a) At de samlede renoveringsomkostninger for klimaskærmen eller de tekniske bygningsinstallationer udgør mere end 25% af bygningens værdi, eksklusive værdien af den grund, bygningen står på, **eller***
- b) At over 25% af bygningens klimaskærm renoveres."*

På trods af den semantiske forskel mellem ordet "omfattende" og "større" opfordrer DI til at der bringes kongruens mellem disse definitioner og at de følger Bygningsdirektivets anvisning, således at der ikke opstår tvivl om hvornår en bygningsejer træder ind i et nyt reguleringsregime og dermed hvornår opnåelse af NZEB bliver lovkrav.

Definition af ZEB

Det fremgår ikke af bekendtgørelsen hvordan ZEB defineres, dette er en væsentlig mangel.

Definition af indeklima

Opretholdelse og forbedring af godt indeklima er væsentligt i en renoveringsproces. Manglende fokus på dette kan have store sundhedsmæssige konsekvenser for både mennesker og bygning. Indeklima foreslås defineret således at det kan monitoreres automatisk og at det understøtter en forståelse af indeklima som værende et samspil mellem - lys, lyd, luft og temperatur. DI opfordre til at der konkret henvises til DS/EN 16798-1: 2019 DK NA: 2021 som retningslinje for opnåelse af et godt indeklima. Derudover mangler der helt overordnet en definition af godt indeklima ved renovering.

Kapitel 2

Ad § 3. Ved at vælge den fleksible metode til opnåelse af 3 pct. kravet fra Energieffektiviseringsdirektivet pålægger regeringen også øvrige sektorer i den offentlige sektor at bidrage mere til reduktionen af energiforbruget. Det fremgår i denne bekendtgørelse ikke klart, hvad der forventes af øvrige sektorer. DI opfordrer til at det meget klart kommunikeres til de berørte sektorer hvilke initiativer der forventes implementeret således at de samlede energisparemål nås.

Derudover berører bekendtgørelsen ikke det forhold, at anvendelsen af den fleksible metode medfører krav om oprettelse af renoveringspas for alle udpegede bygninger. DI foreslår derfor en ny stk. 9 der stadfæster dette krav.

Bygningernes termiske kapacitet og koblingen til det kollektive varme og kølingssystem er ikke behandlet i kapitel 2. Det er ærgerligt da fjernvarme- og køling, med brugen af flere varmepumper, i høj grad repræsenterer en stor mulighed for at balancere energisystemet og reducere energiforbruget i den offentlige sektor. DI opfordrer derfor til at der indføres et nyt stk. 6 der giver forsyningsselskaberne mulighed for at overstyre varmetilførslen til offentlige bygninger. Se vedhæftede for konkret tekstforslag.

Ad § 5 stk 2. Det er uklart hvad offentlige myndigheder skal gøre med de bygninger man udpeger som følge af denne passus. Er det meningen disse udpegede bygninger alligevel skal renoveres til NZEB på trods at det ikke kan gøres rentabelt, eller er disse bygninger undtaget fra NZEB kravet. Det er helt afgørende at offentlige bygningsejere klart får besked om hvad de skal gøre med deres bygninger.

Ad § 10. Det er positivt at bekendtgørelsen giver mulighed for at tage hensyn til CO₂-emissioner ved investeringer og aktiviteter. Dette tiltag kan sikre at offentlige renoveringer bidrager yderligere til reduktion af klimagasser. DI opfordrer imidlertid til at det fastsættes hvordan dette skal foregå således at der er en fast struktur for vurderingen af de samlede CO₂-emissioner.

Ad § 12. Det er rigtig positivt at det understreges at vedvarende energi kan udgøre en større andel af offentlige organers energiforbrug. DI stiller imidlertid spørgsmålstegn ved om denne formulering reelt tager højde for krav om solceller på tage i henhold til artikel 10 i bygningsdirektivet.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål står vi naturligvis til rådighed.

Med Venlig Hilsen

Alexander Ulrich

Seniorchefkonsulent

DI Byggeri, Ledelsessupport & Regulering

+45 40878030

+4540878030 (Mobil)

eau@di.dk

di.dk

5) Forbedring af energieffektiviteten: En forøgelse af energieffektiviteten som følge af en teknologisk, adfærdsmæssig eller økonomisk ændring.

6) Slutforbrug af energi: Al energi leveret til industri, til transport, herunder energiforbrug i den internationale luftfart, til husholdninger, til offentlige og private tjenester, til landbrug, til skovbrug, til fiskeri samt til andre slutbrugersektorer, bortset fra energiforbrug i forbindelse med international maritim bunkring, omgivelsesenergi og leverancer til omdannelsessektoren og til energisektoren og transmissions- og distributionstab (som defineret i bilag A til forordning Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forvaltning af energunionen og klimaindsatsen).

7) Offentlige organer: Nationale, regionale eller lokale myndigheder og enheder, som finansieres og administreres direkte af disse myndigheder, men som ikke har en industriel eller kommerciel karakter.

8) Ordregivende myndigheder: Ordregivende myndigheder som defineret i artikel 6, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tildeling af koncessionskontrakter, artikel 2, nr. 1), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om offentlige udbud og artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester.

9) Ordregivende enheder: Ordregivende enheder som defineret i artikel 7, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tildeling af koncessionskontrakter og artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester.

10) Samlet nytteetageareal: Etageareal i en bygning eller del af en bygning, hvor der anvendes energi til regulering af indeklimaet.

11) Næsten energineutralbygning (NZEB):

Nye bygninger: Nye bygninger opført efter energirammen i bygningsreglementet, svarende til energimærke A2015. For eksisterende bygninger er niveauet renoveringsklasse 2, svarende til

- Energimærke B

- Reduktion af primærenergiforbruget med 30 kwh/m²/år

— En andel af energien skal komme fra vedvarende energikilder.

12) Bygningsmasse under energimærke B: Det samlede areal af offentlige organers ejede bygninger, som er opvarmede eller nedkølede med et areal over 250 m², hvor bygningen ikke var svarende til mindst energimærke B den 1. januar 2024.

13) Omfattende reparations- eller vedligeholdelsesarbejde: Arbejde ved bygningen, som medfører en forøgelse af lejekontrakten på mindst 50 pct., de samlede renoveringsomkostninger udgør mere end 50 pct. af ejendomsværdien fratrullet grundværdien, eller at mindst 50 pct. af klimaskærmen renoveres.

14) Omfattende renovering: En renovering, hvis omkostning overstiger 50 pct. af investeringsomkostningerne for en ny lignende enhed.

15) Gennemgribende renovering: En renovering, som er i overensstemmelse med princippet om energieffektivitet først, som fokuserer på væsentlige bygningsdele, og som omdanner en bygning eller bygningsenhed: a) inden den 1. januar 2030 til en NZEB og b) fra og med den 1. januar 2030 til en nulemissionsbygning

16) Energitjeneste: Fysisk gavn, nytteværdi eller gode fremkommet ved at kombinere energi med energieffektiv teknik eller tiltag, der kan omfatte de drifts-, vedligeholdelses- og kontrolaktiviteter, der er nødvendige for at tilvejebringe tjenesten, som leveres på basis af en kontrakt, og som under normale omstændigheder har vist sig at medføre kontrollerbare forbedringer af energieffektiviteten eller primærenergibesparelser, der kan måles eller anslås.

17) Kontrakter om energimæssig ydeevne: En kontraktlig ordning mellem modtageren og leverandøren af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten, som kontrolleres og overvåges under hele kontraktens løbetid, hvor bygge- og anlægsarbejder, leverancerne eller tjenesterne i den samme foranstaltning bliver betalt i forhold til en aftalt grad af forbedring af energieffektiviteten eller et andet aftalt kriterium for den energimæssige ydeevne, f.eks. økonomiske besparelser.

18) Indeklima: Indeklimaet er et samspil mellem mange faktorer - lys, lyd, luft og temperatur.

19) ZEB (Zero Emission Buildings)

Stk. 5. Udpegede bygninger skal være renoveret op til mindst NZEB senest i 2040.

Ny stk. 6. For renoverede offentlige bygninger, der er koblet til fjernvarmenettet gælder, at fjernvarmeselskabet, under hensyntagen til opretholdelsen af et godt indeklima, kan overstyre tilførslen af energi således, at offentlige bygninger kan indgå i en balancering af det samlede energisystem. Med udgangen af 2030 skal dette være muligt i alle offentlige bygninger.

Stk. 67. Væbnede styrkers udpegede bygninger, der ikke er kontorbygninger eller indkvarteringsbygninger med enkeltværelser, kan undlades at blive renoveret op til NZEB, hvis bygningen efter renovering opnår mindst et bedre energimærke eller alle teknisk mulige rentable energibesparende renoveringer er gennemført.

Stk. 8. For alle renoveringer skal det sikres, at renoveringen medvirker til et forbedret indeklima.

Stk 9. For alle udpegede bygninger oprettes der i forbindelse med udpegningen et renoveringspas.

§ 6. En udpeget bygning, som rives ned, kan medregnes som renoveret op til NZEB, hvis:

- 1) der opføres en eller flere bygninger, som erstatning for bygningen,
- 2) den udpegede bygning er revet ned inden for de to forudgående år før ibrugtagelse eller opførelse af ny eller nye bygninger,
- 3) den nye bygning eller de nye bygninger er mere omkostningseffektive og bæredygtige efter beregnede energibesparelser og CO₂-livscyklusemissioner i forhold til at renovere den nedrevne bygning, og
- 4) den nye bygning eller de nye bygninger skal være ejet af et offentligt organ.

Stk. 2. For bygninger nævnt i bekendtgørelse om bygningsreglementets § 298, stk. 9 og 10, kan beregninger af CO₂-livscyklusemissioner, jf. stk. 1, nr. 3, undlades.

§ 7. Offentlige organer skal forhandle om, at opvarmede og nedkølede bygninger med et areal over 250 m², som de lejer og som andre offentlige organer ikke ejer, som minimum skal renoveres op til NZEB senest i 2040 ved indgåelse, forlængelse eller genforhandling af

- 3) Ved indkøb, der ikke er omfattet af nr. 2) og er omfattet af en gennemførelsesforanstaltning i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter eller Europa-Parlamentets og eller en gennemførelsesforanstaltning i henhold til Rådets forordning om fastlæggelse af en ramme for fastsættelse af krav til miljøvenligt design for bæredygtige produkter, kun indkøbe de produkter, der opfylder gennemførelsesforanstaltningens referenceværdier for energieffektivitet.
- 4) Ved indkøb af dæk, kun indkøbe dæk, som tilhører den højeste brændstofeffektivitetsklasse som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om mærkning af dæk for så vidt angår brændstofeffektivitet og andre parametre. Indkøb af dæk i den højeste vådgrebsklasse eller klasse for afgivelse af rullestøj til omgivelserne kan undtages fra kravet efter hensyn til sikkerhed eller sundhed.
- 5) Ved indgåelse af tjenesteydelseskontrakter sørge for, at leverandørerne kun bruger produkter, der opfylder samme krav efter nr. 2-4, når leverandøren leverer ydelsen. Kravet finder kun anvendelse på nye produkter, der delvis eller udelukkende er købt af leverandøren med henblik på at levere den pågældende tjenesteydelse.
- 6) Ved indkøb af bygninger, kun købe bygninger, som svarer til mindst NZEB. Følgende bygninger kan undtages fra kravet:
 - a. Bygninger med energimærke C-G, som købes med det formål om at renovere bygningen op til minimum NZEB inden 1. januar 2030. For bygninger, hvor det ikke er teknisk muligt at renovere bygningen op til NZEB, skal alle teknisk mulige rentable renoveringer være gennemført senest i 2040.
 - b. Bygninger, som skal nedrives.
 - c. Fredede bygninger og bygninger med høj bevaringsværdi, hvis formålet med købet er at bevare bygningen.
 - d. Bygninger som offentlige organer videresælger uden at anvende bygningen til eget formål.
- 7) Ved leje af bygninger følge reglerne i § 7, stk. 1 og 2.
- 8) Offentliggøre oplysninger om den forventede energieffektivitetsvirkning af kontrakten i udbudsmaterialet. Offentliggørelse af oplysninger om energieffektivitetsvirkning kan undlades, hvis den forventede energieffektivitetsvirkning har et begrænset energiindhold.
- 9) Vurdere anvendelsen af langsigtede tjenstekontrakter om energimæssig ydeevne ved udbud af kontrakter om tjenester, når indkøbet vil medføre et betydeligt energiindhold.

21. august 2025

ROCKWOOLs kommentarer til høring af udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige, journalnummer 2022-22326.

Det reviderede Energieffektiviseringsdirektiv (EED) tildeler bygninger i den offentlige sektor en særlig rolle som forbillede for energieffektiviseringsindsatsen i samfundet. Dette afspejles desværre ikke i udkastet til bekendtgørelse:

- 1) Man vælger den alternative metode, som betyder, at reduktioner i energiforbruget i offentlige bygninger først skal være implementeret i 2040
- 2) Ambitionsniveauet for renovering af offentligt bygninger til NZEB er lavt
- 3) Man forpasser en mulighed for at skabe incitamenter i byggesektoren til generelt at sikre ambitiøse renoveringer ved at stille lave krav ved offentlige institutioners indgåelse af lejekontrakter.

Ad 1. Valget af den alternative metode

Direktivet fastsætter, at medlemsstaterne skal sikre årlige reduktioner i det endelige energiforbrug, så hvorfor ikke sikre en ambitiøs indsat i offentlige bygninger, der kan bidrage til opfyldelse af besparelseskravet?

Energieffektiviseringsdirektivets artikel 8, Energispareforpligtelse, fastsætter, at Danmark fremadrettet skal opnå følgende besparelser i slutforbruget målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019:

- 1,3 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2024 til den 31. december 2025
- 1,5 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2026 til den 31. december 2027
- 1,9 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2028 til den 31. december 2030 målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019.

Det fremgår af Danmarks nationale energi og klimaplan, som er indsendt til EU-Kommissionen, at det svarer til besparelser på

- 7,92 PJ i førstnævnte periode;
- 9,14 PJ i anden og
- 11,57 PJ i sidstnævnte.

Et element i den samlede danske energispareforpligtelse er EEDs krav om årlige energibesparelser på 1,9% i slutforbruget i den offentlige sektor. En mere ambitiøs implementering af kravet om

reduktioner i offentlige bygningers energiforbrug kunne bidrage til det. Med valget af den alternative metode skal de årlige besparelser findes andre steder i den offentlige sektor.

Manglende implementering af direktivets krav om renoveringspas.

Direktivets fastsætter, at når den alternative tilgang vælges, skal medlemsstaterne sikre, at der "hvert år indføres et renoveringspas, hvor det er relevant, for bygninger, der udgør mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer. For disse bygninger skal renoveringen til næsten energineutrale bygninger opnås senest i 2040."

Udkastet til bekendtgørelse indeholder ingen bestemmelse om renoveringspas, som ellers kan blive et vigtigt redskab til at sikre målrettede tiltag til reduktion af energiforbruget i den takt, der skal foretages almindelige vedligeholdelsesarbejder på bygningen.

EE-tiltag bør foretages ifm almindelige vedligeholdelsestiltag, og analyser fra Build (SBI) har vist, at marginalomkostningen til EE-tiltag er begrænset, når man netop udnytter denne mulighed. Samtidigt er det vigtigt at være opmærksom på ikke at misse muligheden for energioptimering. Mange klimaskærmsarbejder har lange levetider, så hvis muligheden for at energioptimere ifm vedligehold/udskiftning af tag, facade, vinduer forpasses, går der typisk årtier, før muligheden opstår igen. Set i det lys er det uheldigt, hvis offentlige institutioner ikke er forpligtet til at foretage de nødvendige investeringer i energioptimering de næste 10-15 år.

Det er også værd at bemærke, at adskillige analyser har påpeget et betydeligt renoveringsefterslæb i de offentlige bygninger:

FRI har i en årrække gennem deres State of the Nation analyser påpeget et betydeligt vedligeholdelsesefterslæb. Således fra den seneste analyse af vedligeholdelsesefterslæbet i offentlige bygninger [fri-stateofthenation-publication-a4-byggeri-v7-k1.pdf](https://www.fri-stateofthenation-publication-a4-byggeri-v7-k1.pdf):

Vurderingen af de beløb, der skal bruges for at bringe tilstanden af bygningerne op til en god tilstand, hvor der må forventes en normal vedligeholdelsesindsats:

- Statens bygninger består samlet af ca. 6,5 mio. m², og det vurderes nødvendigt at bruge ca. 5 mia. kr. for at bringe tilstanden op til god tilstand.
- Regionernes bygninger består af ca. 5,2 mio. m², og her er der behov for ca. 15 mia. kr. for at hindre et forventet fald og indhente efterslæbet.
- Kommunernes bygningsmasse udgør 31 mio. m² og har det største efterslæb. På den baggrund er det vurderet, at det vil koste 60 mia. kr. at bringe tilstanden op til godt niveau. På grund af kommunernes dårligere, generelle vedligeholdelsestilstand vurderes der at være en tre gange højere m²-pris for at bringe tilstanden op til godt niveau sammenlignet med til almene boliger.

Ad 2 Uambitiøs fastsættelse af dansk definition af NZEB

Det fremgår af udkastet, at renoveringsklasse 2 i bygningsreglementet opfylder definitionen af NZEB. Det er uambitiøst, at typiske offentlige bygninger som kontorer, skoler, institutioner fremadrettet kan have følgende energiforbrug:

- Det samlede behov for tilført energi til opvarmning, ventilation, køling, varmt brugsvand og belysning pr. m² opvarmet etageareal er max. 95 kWh/m² pr. år tillagt 2.200 kWh pr. år divideret med det opvarmede etageareal.

NZEB bør fastsættes som renoveringsklasse 1: 71,3 kWh/m² pr. år tillagt 1.650 kWh pr. år divideret med det opvarmede etageareal.

Ikke mindst set i lyset af, at udkast til bekendtgørelsen giver mulighed for at fravige kravet.

Bygninger bruger fortsat omkring 40% af det samlede energiforbrug i Danmark, opvarmning alene ca. 30%. Analyser har påpeget, at der er en betydelig samfundsøkonomisk gevinst ved at realiserede det betydelige besparelspotentiale (ca. 30% på opvarmning frem til 2050), da det mindsker behovet for investeringer i energiforsyningen. Det burde være udgangspunktet, hvis man følger princippet om energieffektivitet først, og de offentlige bygninger bør være forbillede for denne indsats.

Endvidere bemærkes, at bygningsdirektivet (EPBD) definerer »næsten energineutral bygning« som »en bygning med en meget høj energimæssig ydeevne, fastlagt i overensstemmelse med bilag I, som ikke må være dårligere end det omkostningsoptimale niveau for 2023 som indberettet af medlemsstaterne i henhold til artikel 6, stk. 2, og hvor den ubetydelige eller meget lille energimængde, der kræves, i meget væsentlig grad er dækket af energi fra vedvarende energikilder, herunder vedvarende energi produceret på stedet eller energi fra vedvarende energikilder produceret i nærheden.»

Tilsvarende fastsætter EPBD, at en nulemissionsbygning er »en bygning med en meget høj energimæssig ydeevne som fastlagt i overensstemmelse med bilag I, som kræver nul eller en meget lille mængde energi, og som producerer nul CO₂ -emissioner på stedet fra fossile brændsler og nul eller en meget lille mængde driftsrelaterede drivhusgasemissioner i overensstemmelse med kravene i artikel 11.

Et energibehov på 95 kWh/m² pr. år tillagt 2.200 kWh pr. år divideret med det opvarmede etageareal er ikke i overensstemmelse med en meget høj energimæssig ydeevne».

Ad 3. Den offentlige sektor bør medvirke til efterspørgslen på energieffektive bygninger.

EED fastsætter også energispareforpligtelse i forbindelse med offentlige indkøb, hvilket er relevant, når den offentlige sektor indgår lejekontrakter. Desværre lægger udkastet også her op til et meget lavt ambitionsniveau. Ved at stille højere krav kan den offentlige sektor skabe et incitament til at

foretage ambitiøse energirenoveringer, så bygningsejere har mulighed for at udleje til offentlige institutioner.

Øvrige bemærkninger

Offentliggørelse af informationer om offentlige bygninger

I §13 står, at Energistyrelsen stiller oplysninger om offentlige bygninger til rådighed, når disse er tilgængelige. Det stiller vi os undrende overfor, når der i direktivets artikel 6, stk. 5 står, at disse oplysninger skal være tilgængelige senest d. 11.oktober 2025.

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

DANSKE
REGIONER

18-08-2025

EMN-2023-01020

1799758

Danske Regioners høringssvar til udkast til: "Bekendtgørelse om energieffektivitet i det offentlige" (Energistyrelsen, 27. juni 2025)

Danske Regioner har modtaget Energistyrelsens høring fra 27. juni vedr. udkast til 'Bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige'. Bekendtgørelsen indgår i den danske implementering af EU's Energieffektiviseringsdirektiv. Som led heri er der den 22. maj 2025 indgået en politisk aftale om fælles indsats mellem KL, Danske Regioner og regeringen om energieffektivitet i offentlige bygninger.

Udover den politiske aftale er bekendtgørelsen et vigtigt skridt på vejen mod øget energieffektivitet i brede dele af den offentlige sektor, herunder energieffektiv bygningsdrift, energi-renoveringer, indkøb af varer og tjenesteydelser samt rammerne for at levere mange af kerneydelserne, bl.a. på sundhedsområdet.

Regionerne har gennem en meget lang periode haft et stort fokus på at øge energieffektiviteten i egen bygningsmasse, bl.a. gennem renoveringer, udfasning af olie og gasfyr, etablering af solcelleanlæg etc. Indsatsen har skabt konkrete resultater. Fra 2009 til 2023 steg hospitalernes samlede aktivitet med 20 procent, mens regionernes samlede energiforbrug i samme periode faldt med 11 procent.

Vi er meget tilfredse med disse resultater, men ved også, at der potentiale for nå endnu længere med indsatsen. Styrket energieffektivitet er derfor et af fokusområderne i den fællesregionale strategi om "Grønne Hospitaler" (januar, 2024), der bl.a. rummer målsætningen om at halvere regionernes samlede CO₂-udledninger inden 2035.

I lyset af disse målsætninger er det positivt, at der nu lægges ekstra kræfter i at øge energieffektiviteten i alle dele af den offentlige sektor. Danske Regioner bifalder derfor, at der med bekendtgørelsen nu skabes en ramme for at målrette arbejdet med øget energieffektivitet i alle dele af den offentlige sektor i Danmark.

Danske Regioner ser dog en række udfordringer i forslaget til bekendtgørelse. Disse berører først og fremmest indkøbsområdet, hvor flere elementer i bekendtgørelsens §16 risikerer at svække konkurrencesituationen, sund prisdannelse samt adgangen til at indkøbe de produkter, løsninger og ydelser,

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

der bedst muligt understøtter patienthensyn- og sikkerhed samt høj kvalitet i behandlingen.

Konkret går vores bekymring på, at regionernes indkøbsorganisationer fremover risikerer at blive pålagt eksplicitte krav om at indarbejde hensyn til "energieffektivitet først" i relevante udbud. Implikationen er, at ordregivende myndigheder fremover pålægges at skulle vægte hensyn til energieffektivitet uforholdsmæssigt højt - også i situationer, hvor hverken marked eller konkurrencesituation er tilstrækkelig moden til at imødekomme sådanne krav.

Risikoen er, at ordregivende myndigheder fremover mister den fleksibilitet, der i dag er til at udforme udbud, der videst muligt fremmer optimal konkurrence til gunst for ordregiver, tilbudsgivere - samt i sidste ende patientbehandlingen. Danske Regioner opfordrer derfor til, at §16 tilpasses så bestemmelserne hverken indskrænker ordregivende myndigheders adgang til at tilrettelægge, og gennemføre relevante udbud, eller kompromitterer væsentlige kvalitets- og sundhedsfaglige hensyn i forbindelse med køb af varer og tjenesteydelser til sundhedsvæsenet.

Forslaget til bekendtgørelse indeholder derudover en række elementer som berører de samfundskritiske funktioner som regionerne varetager ift. hospitalsdrift og sundhed. Netop her er det afgørende, at øget fokus på energieffektivitet, ikke kompromitterer patientsikkerhed og -sundhed, herunder eksempelvis særlige krav til sikring/sikkerhed og ventilation i forbindelse med psykiatrien. Tilsvarende må øget fokus på energieffektivitet ikke kompromittere andre hensyn til bæredygtighed, totaløkonomi, brug materialer og komponenter med lange levetider, mulighed for reparation/udskiftning af delkomponenter etc.

Der tages forbehold for endelig godkendelse af høringssvaret på Danske Regioners bestyrelsesmøde den 29. august, 2025.

Med venlig hilsen

Anders Kühnau
Formand, Danske Regioner

Mads Duedahl
Næstformand, Danske Regioner

NOTAT

18-08-2025

EMN-2023-01020

1792053

Danske Regioners høringssvar til udkast til "Bekendtgørelse om energieffektivitet i det offentlige" – tekniske bemærkninger**I. Bemærkninger vedr. kapitel 3 (§16): "energikrav ved indkøb"**

Helt overordnet ser Danske Regioner med bekymring på bekendtgørelsens §16 / kapitel 3 vedr. "energikrav ved indkøb". Bekymringerne går på, at de foreslåede bestemmelser risikerer at indsnævre det manøvrerum som bl.a. regionernes indkøbsorganisationer har til – selvstændigt – at designe og tilrettelægge udbud, der videst muligt forener og tilgodeser sundhedsfaglige, konkurrence-, klima- og økonomiske hensyn. Samtidig bygger bestemmelsen på et – indtil videre – uklart og endnu ikke veldefineret princip om "energieffektivitet først".

Medicinsk udstyr og medicin

I forhold til §16 går bekymringerne konkret på, at bestemmelserne samlet set vil indsnævre det manøvrerum regionernes indkøbsorganisationer og Amgros i dag har til selv at tilrettelægge og designe indkøb af varer og tjenesteydelser med en høj energiandel. Her tegner medicinsk udstyr sig for en meget stor andel af de energiintensive varer og tjenesteydelser som regionerne løbende køber ind. Herunder eksempelvis MR- CT- ultralyds-scannere, røntgen, skoper og andet billeddiagnostisk udstyr, som er helt essentielt for en effektiv og målrettet diagnosticering og patientudredning.

For mange af disse kategorier af medicinsk udstyr gælder samtidigt, at de rummer en meget høj grad af kompleksitet, hvor energiforbrug/energieffektivitet alene udgør én blandt mange øvrige væsentlige parametre. Det gælder ikke mindst billedkvalitet, diagnostiske standarder, sikker udredning, patientsikkerhed, klinisk sikkerhed, kliniske standarder, datasikkerhed etc.

For indkøb af disse typer af medicinsk udstyr gælder derfor, at de skal vurderes og evalueres på baggrund af mange komplekse parametre, som i sidste ende skal sikre, at patientsikkerhed og behandling ikke kompromitteres.

Enkeltstående parametre som energieffektivitet/-forbrug vil derfor her alene indgå som en blandt mange øvrige vurderingskriterier. Hertil kommer, at medicinsk udstyr kun sjældent lader sig indpasse i de (relativt simple) energimærkningsordninger, som kendes fra mere traditionelle forbrugsvarer. Af samme grund kan det være problematisk med rigide regler, der pålægger ordregivende

myndigheder at skulle tage særlige hensyn til høj energieffektivitet. Herved risikerer man at tilsidesætte andre og langt mere væsentlige hensyn, som eksempelvis behandling af høj kvalitet, patientsikkerhed m.v.

Sund konkurrence

Forankret i professionelle indkøbsorganisationer køber regionerne årligt varer og tjenesteydelser ind til sundhedsvæsenet for en samlet værdi af ca. 40 mia. kr. (inklusive medicin). Som ordregivende myndigheder har det stor og afgørende værdi, at man lokalt selv - og inden for Udbudslovens rammer - har manøvrerum til at kunne designe og tilrettelægge konkrete udbud, der dels imødekommer sundhedsfaglige og kliniske behov, men også udnytter fordelene ved sund og velfungerende konkurrence blandt potentielle tilbudsgivere.

For at sikre en optimal konkurrencesituation ifm. en udbudt opgave, er det essentielt, at man som ordregivende myndighed selv kan fastlægge kravsspecifikationer ifm. udbuddet - bl.a. på baggrund af en aktiv markedsdialog - samt hvilke evalueringskriterier modtagne tilbud efterfølgende skal vurderes ud fra, herunder minimumskrav, sammensætning og vægtning af konkurrencekrav mv. Tilsvarende er det essentielt, at ordregiver har den nødvendige fleksibilitet og manøvrerum til selv at beslutte, hvordan kravsspecifikationer konkret skal udformes, samt hvordan evalueringskriterier skal sammensættes og vægtes i det enkelte udbud.

Med §16 lægges der op til, at ordregivende myndigheder fremover - som noget nyt - kan blive pålagt eksplicitte krav om at indarbejde hensyn til "energieffektivitet først" i relevante udbud. Implikationen er, at ordregivende myndigheder fremover pålægges at skulle vægte hensyn til energieffektivitet uforholdsmæssigt højt - også i situationer, hvor hverken marked eller konkurrencesituation er tilstrækkelig moden til at imødekomme sådanne krav.

Når der på den måde indføres meget bastante krav om energieffektivitet som element i fremtidige udbud, opstår der samtidig risiko for, at ordregivende myndigheder fremover mister den fleksibilitet, der i dag er til at udforme udbud, der videst muligt fremmer optimal konkurrence til gunst for ordregiver, tilbudsgivere samt i sidste ende patientbehandlingen.

Når denne fleksibilitet reduceres eller helt mistes, vil det samtidigt reducere og mindske konkurrencesituationen, hvilket også vil medføre negative implikationer på prisdannelsen og i sidste stigende priser. Danske Regioner og regionernes indkøbsorganisationer ønsker at undgå denne type scenarier.

Endelig risikerer kommende krav på området at påføre ordregivende myndigheder nye procedurer og arbejdsgange, som ikke er en realitet i dag. Dermed nye opgavebyrder i form af proceskrav og transaktionsomkostninger. Disse vil i givet fald skulle kompenseres økonomisk.

Som nævnt opfordrer Danske Regioner derfor til, at §16 tilpasses så bestemmelserne hverken indskrænker ordregivende myndigheders adgang til at tilrettelægge, disponere og gennemføre relevante udbud, eller compromitterer væsentlige kvalitets- og sundhedsfaglige hensyn i forbindelse med køb af produkter, apparatur mv til sundhedsvæsenet.

Også udbudsteknisk ser Danske Regioner en række risici for samspilsproblemer mellem hhv. udbudslovens regler om rækkevidden af de krav, der lovligt kan stilles til kontraktens genstand, samt de forpligtelser bekendtgørelsen lægger op til. Danske Regioner opfordrer derfor til, at der er overensstemmelse mellem de forskellige lovkomplekser.

Specifikke bemærkninger

§16 stk. 1:

Bestemmelsen har vidtrækkende konsekvenser som bl.a. risikerer at begrænse offentlige ordregiveres manøvre frihed til at planlægge og tilrettelægge egne udbud, jf. bemærkningerne ovenfor. Desuden læser vi bestemmelsen som om, at den gælder alle offentlige indkøb over tærskelværdien; dermed vil Amgros - regionernes fælles indkøbsorganisation for sygehus-medicin - blive omfattet på hele deres forretning af udbud af lægemidler. Det vil være uhensigtsmæssigt at lægge yderligere restriktioner på denne type udbud, som berører leverancer og forsyning af medicin til alle hospitaler i Danmark.

Tilsvarende er der brug for at klargøre hvordan og i hvilket omfang bekendtgørelsens krav skal fortolkes i forhold til IT-anskaffelser og IT-tjenesteydelser, der tilsvarende er essentielle for forsyning og leverance af sundhedsydelser.

§16 stk.1 pkt.1:

Som princip er "Energieffektivitet først" ikke tilstrækkeligt beskrevet og uklart defineret. Denne omstændighed gør det vanskeligt for offentlige ordregivere at forholde sig konkret til rækkevidde og implikationer af denne del af bestemmelsen. Betyder det f.eks at hensynet til energieffektivitet ifm. et udbud altid - eller kun i bestemte situationer - har forrang i forhold til pris? I så fald, i hvilke konkrete situationer? Tilsvarende er der brug for, at denne del af §16 bliver langt mere eksplicit på balancerne mellem 'energieffektivitet først' og Udbudslovens principper om ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet (UBL §2). Der er således et stort behov for at beskrive princippet om 'energieffektivitet først' relativt grundigt, herunder hvordan ordregivende myndigheder skal forholde sig til og anvende det i praksis, eksempelvis i forhold til indkøb af IT-systemer, software eller relaterede tjenesteydelser.

§16 stk.1 pkt.2:

Det er positivt, at kravet kun kan bringes i anvendelse hvis "*der sikres tilstrækkelig konkurrence*". Det bemærkes samtidigt, at hensynet til velfungerende konkurrence ikke er knyttet til andre af dele §16. Danske Regioner opfordrer

derfor til at genbesøge relevante dele af §16, så hensynet til "tilstrækkelig konkurrence" sikres bredere.

Danske Regioner bemærker dernæst, at bestemmelsen alene begrænser sig til Parlamentets og Rådets forordning om opstilling af rammer for energimærkning eller direktiv om opstilling af rammer for energimærkning eller af et relateret gennemførelsesdirektiv vedtaget af Kommissionen. Derimod omfatter bestemmelsen ikke produkter, der reguleres af EU's forordning om medicinsk udstyr (dvs. "Medical Device Regulation (MDR) / EU-2017/745").

§16 stk.1 pkt.3:

Bestemmelsen betyder, at der alene må købes produkter som er omfattet af gennemførelsesforanstaltninger i relation til EU's ECO-designdirektiv fra 2023. Danske Regioner er bekendt med, at arbejdet med de relaterede gennemførelsesforanstaltninger aktuelt befinder sig i en helt indledende opstartsfasen, som potentielt kan række helt frem til 2030. Disse tidslinjer indebærer, at der formentligt vil gå lang tid før offentlige ordregivere har fuld adgang til at vælge mellem produkter som "*opfylder gennemførelsesforanstaltningens referenceværdier for energieffektivitet*".

Implikationerne heraf vil være en svækket konkurrencesituation, og derfor til ugunst for en sund prisdannelse. Bestemmelsen bør efter Danske Regioners vurdering derfor suppleres med samme passus (som i pkt. 2) om, at "*Kravet gælder kun, hvis der sikres tilstrækkelig konkurrence*".

Danske Regioner bemærker derudover, at bestemmelsen alene begrænser sig til ECO-designdirektivet samt relaterede retsakter. Derimod omfatter bestemmelsen ikke produkter, der reguleres af EU's MDR-forordning.

§16 stk.1 #5:

Danske Regioner ser en risiko for, at bestemmelsen pålægger ordregivende myndigheder nye og uforholdsmæssigt store administrative byrder. Den nuværende formulering lægger op til, at en ordregivende myndighed ifm. fremtidige tjenesteydelseskontrakter skal øge omfanget af krav som en kommende leverandør skal overholde – dels ift. kontraktens kerneydelse/genstand, men også i forhold til de bagvedliggende rammer, hvorunder leverancen (kerneydelsen) sker. I sig selv kan dette være på kant med fundamentale principper i Udbudsloven om, at der alene kan stilles krav til kontraktens genstand, men ikke værdikæden bag.

Der er således risiko for at bestemmelsen fører til langt mere vidtgående krav end i dag. Samtidig er der brug for, at bekendtgørelsen bliver langt klarere på, om den aktive kontrol af de nye krav alene påhviler leverandøren eller ordregiver.

I forhold til formuleringen "*kravet finder kun anvendelse på nye produkter, der*

delvis eller udelukkende er købt af leverandøren” er der brug for at tydeliggøre, hvordan ”delvis” nærmere defineres; er det et niveau på mindst 50 pct. eller kan det også være på 40, 30, 20 eller 10 pct? Tilsvarende opfordres til at tydeliggøre hvilken part - tilbudsgiver eller ordregiver - det påhviler at bevise om noget delvist er købt med henblik på at levere en specifikt udbudt tjenesteydelse?

Ligeledes er der brug for at klargøre bestemmelsens rækkevidde og implikationer i forhold til anskaffelse af IT-tjenester som f.eks. drift, hosting eller ’software as a service’, og i givet fald, hvordan energieffektivitet vurderes for sådanne ydelser. Danske Regioner er på dette felt ikke bekendt med standardiserede energimærkninger for software eller digitale systemer. Temaet knytter derfor an til hvordan indkøb af f.eks. administrative systemer, AI-løsninger eller cloud-tjenester helt konkret skal vurderes i forhold til krav om øget energieffektivitet. Danske Regioner opfordrer derfor til, at den kommende vejledning specifikt adresserer, hvilke rammer som gælder ifm. IT-anskaffelser og tjenesteydelser.

§16 stk.1 pkt.6

Bestemmelsen (køb af bygninger) beskriver situationer, hvor kravet (til offentlige ordregivere) om kun at indkøbe bygninger som mindst svarer til NZEB, kan undtages.

For ordregivende myndigheder (i f.eks. regionerne) ligger der et ikke uvæsentligt hensyn i, at man forholdsvis uhindret og uden større begrænsninger har manøvre frihed til – på markedsvilkår – at kunne erhverve/købe relevant bygningsmasse som man måtte se en værdi i fsva. funktionalitet, drift og anvendelse. I sin nuværende form begrænser bestemmelsen denne manøvfrihed. Den bør derfor opblødes/tilpasses.

Begrænsningen består i, at eksempelvis ejendomsadministrationen i en region direkte afskæres fra at erhverve en bygning, der kan udfylde et fagligt relevant formål - med mindre at bygningen har niveau NZEB. Denne begrænsning er uhensigtsmæssig og det bør i langt højere grad være op til den ordregivende myndighed at vurdere balancerne mellem bygningens kvaliteter fsva. angår funktionalitet samt anvendelighed som ramme for faglige opgaver, energiforbrug og niveau for energieffektivitet.

Set i det lys er det positivt, at der under litra a åbnes for, at en kommende bygningsejer/køber – frem for renovering til NZEB-niveau – alene kan fokusere på at gennemføre ”*alle teknisk mulige (og) rentable renoveringer*” (senest i 2040).

§16 stk.1 pkt.8:

Bestemmelsen beskriver vilkår og rammer for hvornår ordregivende myndigheder skal offentliggøre *"oplysninger om den forventede energieffektivitetsvirkning af kontrakten i udbudsmaterialet"*.

Danske Regioner ser en stor risiko for, at dette krav bl.a. påfører regionernes indkøbsorganisationer nye og omfattende administrative byrder. Årsagen er, at den nye bestemmelse stiller store krav til de oplysninger, som regionerne og regionernes leverandører vil skulle oplyse på forhånd.

Derfor er der behov for at være mere konkret på, under hvilke omstændigheder og rammer disse oplysninger i givet fald skal offentliggøres. Navnlig er der brug for at konkretisere, hvornår og i hvilken rækkefølge offentliggørelse i givet fald skal finde sted? Hvad der i givet fald skal fremgå og under hvilken form? Hvilke metodiske vurderinger de ønskede oplysninger i givet fald skal basere sig på? Hvordan sikres metodisk ensartethed på tværs af diverse ordregivende myndigheder i hhv. stat, regioner og kommuner? Hvordan skal man forholde sig som region, hvis udbuddet er delegeret/varetages af en anden region, sker som en fællesregionalt udbud osv.? Der er brug for at få denne type spørgsmål nærmere beskrevet i en kommende vejledning.

Krav om at offentliggøre – og forinden udarbejde og beregne - de ønskede oplysninger, har endvidere implikationer ift. ressourceforbrug og adgang til de rette kompetencer. Det er vurderingen, at mange ordregivende myndigheder i dag ikke har kapaciteterne og kompetencerne 'in-house' til at løfte denne nye opgave. Såfremt man i regionerne skal løfte en ny og øget rapporteringsbyrde, så forudsætter det, at man samtidigt kompenseres økonomisk for den nye opgave.

II. Øvrige bemærkninger til bekendtgørelsen

§1-2. Bemærkninger: Ingen

§3. Bemærkninger: Danske Regioner bemærker, at målsætningen om årlige reduktioner af energiforbruget gælder den samlede offentlige sektor. Målsætningen tillader derfor variationer, bl.a. som følge af et forventet stigende aktivitetsniveau – og forventeligt dermed også energiforbrug - på hospitalerne, bl.a. som følge af demografiske forhold, aldrende befolkning etc.

§4. Bemærkninger: Ingen

§5. Bemærkninger: Danske Regioner vurderer, at §5 som udgangspunkt er i god overensstemmelse med den politiske aftale af 22. maj, 2025. Dog opfordres der til, at der i §5 også tilføjes en formulering (evt. som stk. 7) som afspejler aftalens formuleringer vedr. mulighederne for at medregne nybyggeri samt frasalg.

Bestemmelsen indebærer helt nye krav til bl.a. regionerne om årlige udpegninger af bygninger, som vurderes at være rentable at renovere op til NZEB-niveau inden 2040. Forpligtelsen udløser for regionerne således nye arbejdsopgaver med at identificere, analysere, potentialevurdere og i sidste ende udpege den relevante bygningsmasse.

§6. Bemærkninger: Danske Regioner anerkender behovet for, at bekendtgørelsen nærmere beskriver rammerne for, hvornår og i hvilke situationer nedrevne bygninger kan medregnes som renoveret op til NZEB-niveau, bl.a. jf. direktivets art 6 samt aftalen af 22. maj, 2025. Samme aftale rummer samtidigt formuleringer vedr. mulighederne for at medregne nybyggeri samt frasalg. Der opfordres til, at bekendtgørelsen udbygges med et afsnit herom.

§7. Bemærkninger: Regionerne bruger lejet bygningsmasse i beskeden omfang. Forpligtelsen til at skulle forhandle om renovering til NZEB-niveau med ejere af bygninger som fx en region, kommune mv. måtte ønske at leje, kan dog rumme udfordringer.

Som lejer kan en region have begrænset indflydelse på de fremtidige renoverings- og driftsmæssige dispositioner som ejeren af bygningen måtte prioritere, herunder kontraktlige forpligtelser, hvor dette kan påkræves. Forpligtelsen for en lejer til at forhandle med ejer om renovering til NZEB-niveau, kan derfor være udfordrende og samtidig udløse nye administrative opgaver, som ikke nødvendigvis står mål de ønskede resultater.

Derfor foreslås en opblødning af §7 så dialog med bygningsejer om renovering til NZEB-niveau, alene bygger på frivillighed og relevans og afspejler de ressourcer en region (eller kommune) måtte have til rådighed. Disse hensyn bør derfor indarbejdes i §7.

Forpligtelsen under §7 er ny og vil for regionerne udløse nye ekstraopgaver i situationer, hvor en region måtte ønske at indgå et lejemål vedr. brug af en bygning, som regionen ikke selv ejer. Bestemmelsen indebærer, at regionen ifm. lejemålet forpligtes på at bruge tid og ressourcer på at animere og overtale bygningsejer til en bestemt renoveringsindsats over tid.

§8-11. Bemærkninger: Ingen

§12. Bemærkninger: Danske Regioner støtter ambitionen om styrket brug af vedvarende energi som forsyningskilde til offentlige organers energiforbrug, eksempelvis i form af solcelleanlæg. I forbindelse med offentlige organers brug af solcelleanlæg har der de senere år været krav om selskabsudskillelse. Kravet har dog vist sig at være kontraproduktivt ift. bl.a. regionernes ønsker om at udbygge kapaciteten for så vidt angår solcelleanlæg. Det er derfor positivt, at *”regeringen og Danske Regioner vil afdække mulighederne for og konsekvenserne*

ved at fjerne krav om kommunal og regional selskabsudskillelse", jf. Aftale om regionernes økonomi for 2026.

§13. Bemærkninger: Ingen

§14. Bemærkninger: Medmindre forpligtelsen til at indberette oplysninger om slutforbrug af energi fuldt ud bygger på allerede eksisterende og tilgængelige datakilder, er det Danske Regioners vurdering, at bestemmelsen efter §14 vil påføre regioner nye administrative byrder ifm. beskrivelse og indberetning af de nævnte oplysninger. Danske Regioner opfordrer derfor til, at indberetning af de ønskede oplysningerne sker på et grundlag, der ikke påfører regionerne nye administrative byrder.

§15. Bemærkninger: Ingen

§17-18. Bemærkninger: Ingen

§19. Bemærkninger: Danske Regioner tager til efterretning, at afgørelser ikke kan påklages til hverken Energiklagenævnet eller Energi- og Forsyningsministeren. Danske Regioner opfordrer derfor til, at bekendtgørelsen beskriver alternative klagemuligheder over afgørelser i medfør af bekendtgørelsen.

III: Økonomiske konsekvenser:

Som det fremgår, vurderer Danske Regioner, at bekendtgørelsen på en række felter vil udløse nye opgaver og forpligtelser for regionerne, som ikke tidligere har været gældende. Dermed også nye administrative byrder, som der fremadrettet vil skulle kompenseres for. På den baggrund forudsætter Danske Regioner kompensation svarende til de afledte økonomiske konsekvenser for regionerne, som følger af relevante bestemmelser i bekendtgørelsen.

København, den 21. august 2025

Høringssvar – Høring over bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

BL – Danmarks Almene Boliger har den 27. juni 2025 modtaget Høring af udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige.

Den almene sektor er alene omfattet af bekendtgørelsens kapitel 3, om energieffektivitet i det offentlige ved indkøb, som omfatter ordregivende myndigheder og enheder efter udbudsreglerne.

Bekendtgørelsen, som er en implementering af EED, pålægger ordregivende myndigheder, herunder almene boligorganisationer, en række forpligtelser ved indgåelse af offentlige kontrakter og koncessionskontrakter om indkøb af produkter, tjenester, bygninger samt bygge- og anlægsarbejder med en værdi, som er lig med eller over tærskelværdierne for offentlige udbud.

Ordregivende myndigheder, herunder almene boligselskaber, vil fremover alene kunne købe bygninger med energimærke B. Dog kan der købes bygninger med lavere energimærke, hvis bygningen købes med det formål at renovere bygningen op til energimærke B inden 1. januar 2030. For bygninger, hvor det ikke er teknisk muligt at renovere bygningen op til energimærke B, skal alle teknisk mulige rentable renoveringer være gennemført senest i 2040.

Begrebet "teknisk muligt" er ikke nærmere beskrevet, og BL opfordrer derfor til, at der i vejledningsmateriale redegøres for, hvad dette begreb dækker. Herunder:

- om lokalplaner, servitutter, grundejer-/ejerforeningsvedtægter, som stiller krav til fx klimaskærm eller udgør et forbud mod solceller, får betydning for, om noget er teknisk muligt.
- om omkostningerne ved at hæve bygningens energimærke til B kan være så høje og den faktiske energibesparelse så ringe, at det får en betydning for, om det er teknisk muligt at renovere bygningen op til energimærke B med betydelige huslejestigninger til følge. Dette kan særligt være tilfældet, hvis bygningen i forvejen har energimærke C, hvor det ikke er muligt at søge midler fra Energirenoveringspuljen.
- Renoveringen til energimærke B skal ske inden 1. januar 2030. Vil denne deadline rykke sig, eller vil det være en anerkendt teknisk umulighed at renovere op til energimærke B inden 1. januar 2030, hvis bygningen fx overdrages i ultimo 2029?

De nye restriktioner får ikke kun betydning for ordregivende myndigheder, som skal købe bygninger, men for alle bygningsejere, som fremover vil få svært ved at sælge ejendomme til ordregivende myndigheder.

I praksis vil bekendtgørelsen om energieffektiviseringer betyde, at almene boligselskaber får pålagt et krav om at renovere en indkøbt bygning op til energimærke B, mens det samme ikke gælder for øvrige private ejendomsselskaber.

BL opfordrer til, at Energirenoveringspuljen også kommer til at omfatte boliger med energimærke C.

Det bør præciseres, at fusioner fx mellem enten boligafdelinger eller boligorganisationer ikke medfører "indkøb af bygninger", jf. § 16, stk. 1, nr. 6, for det blivende CVR-nummer.

Energieffektivitet først

Det fremgår, at princippet om "energieffektivitet først" skal anvendes ved alle kontraktindgåelser over tærskelværdien. Det bør i bekendtgørelsen eller vejledningen præciseres, hvad princippet indebærer, og hvordan det efterleves.

Med venlig hilsen

Bent Madsen
Adm. direktør

KL høringssvar - Udkast til bekendtgørelse om energi-effektivisering i det offentlige

KL takker for muligheden for at kommentere på høringen med relevans for energieffektivisering af det offentlige i regi af Energieffektivitetsdirektivet. KL sender hermed høringssvar på bekendtgørelsen. Høringssvaret er opbygget i tre dele:

1. Overordnede bemærkninger
2. Detaljerede bemærkninger
3. Tekstnære bemærkninger med konkrete ændringsforslag til bekendtgørelsen.

Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringssvaret inden for høringsfristen. Der tages derfor forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Der tages desuden forbehold for eventuelle økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Overordnede bemærkninger

KL finder det positivt, at bekendtgørelsen i høj grad tager udgangspunkt i den politiske aftale mellem KL, Danske Regioner og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. Med aftalen er vi enige om, at det offentlige kan leve op til kravene om energibesparelser i bygninger, hvis vi fastholder den nuværende indsats. Det er derfor tilfredsstillende, at denne tilgang afspejles i bekendtgørelsen.

Energieffektivisering af de offentlige bygninger ligger højt på KL's dagsorden. Bygningerne danner rammer for den helt nære velfærd i hverdagen i alle landets kommuner. Derfor ligger det os på sinde, at energieffektivitet altid balanceres med bygningens brugere og funktion. Vi ønsker, at energieffektivitet implementeres under hensyntagen til andre vigtige vedligeholdelsestiltag.

Samtidig savner vi dog større klarhed i selve bekendtgørelsesteksten. Formuleringerne er meget overordnede og ukonkrete, hvilket gør det vanskeligt at omsætte intentionerne til praksis. I stedet for at give svar rejser teksten en række spørgsmål, som det bliver nødvendigt at afklare, enten direkte i bekendtgørelsen eller gennem en supplerende vejledning, for at det står klart, hvad kommunerne konkret forventes at gøre.

Det har dertil været u hensigtsmæssigt, at høringsperioden har ligget hen over sommerferien. Det har vanskeliggjort kommunernes mulighed for at vurdere bekendtgørelsen og bidrage med input til høringen.

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249
Dok. ID: 3602000

E-mail: FRFP@kl.dk
Direkte: 3370 3462

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 11

Grundigt vejledningsmateriale

Det er vores håb, at den vejledning, som Energistyrelsen planlægger at udarbejde vedrørende den konkrete udpegnings, bliver operationel og samtidig indeholder praktisk vejledning til håndtering af øvrige krav i bekendtgørelsen. KL stiller sig til rådighed ift. sparring og tidlig inddragelse ifm. udarbejdelse af vejledningen.

Energieffektive offentlige indkøb

Artikel 9 i direktivet ((EU) 2023/1791) stiller krav om energieffektive offentlige indkøb. Det anbefales, at bekendtgørelsen tydeliggør, hvordan offentlige ordregivere skal håndtere de krav, der stilles, når det offentlige udbyder opgaver og køber ind, herunder dokumentation for energieffektivitet ved indkøb, der overstiger tærskelværdierne.

Detaljerede bemærkninger

Bemærkninger til kapitel 1 om anvendelsesområder og definitioner

Til § 2 punkt 13 og 14: Definition af renovering og lejekontrakter på baggrund af værdi

Direktivet lægger op til to muligheder for definition: 1) en andel af ejendomsværdien eller 2) en fysisk andel af bygningen. Når man fastsætter en definition af renovering på baggrund af bygningens værdi, vil det stille relativt større krav til ejere af ejendomme med en lav værdi. Det skævvrider kravene på tværs af landet. KL anbefaler derfor, at definitionerne tager udgangspunkt i den fysiske andel af bygningen, da det giver en mere ensartet og retfærdig tilgang på tværs af landet end en værdibaseret definition.

Bemærkninger til kapitel 2 vedr. offentlige organers energibesparelser

Bemærkninger til § 7 om lejede bygninger

Det fremgår af udkastet til bekendtgørelsen, at offentlige organer skal forhandle om at få renoveret lejede bygninger til Nearly Zero Energy Building (NZEB)-niveau senest i 2040, når der sker ændringer i lejeaftalen, bygningens anvendelse eller ved omfattende vedligeholdelsesarbejde. KL finder det afgørende, at det præciseres i vejledningen, hvad der konkret forstås ved, at der skal "forhandles". Dette vil være nødvendigt for at sikre en ensartet og realistisk fortolkning af bestemmelsen i kommunerne.

Det bør samtidig tydeliggøres, hvilke forventninger der er til, hvordan en sådan forhandling skal dokumenteres, og hvordan det skal håndteres, hvis forhandlingerne ikke fører til en aftale.

KL gør desuden opmærksom på, at kravet potentielt vil føre til højere lejepriser for kommunerne, da udlejere kan vælge at videreføre investeringsomkostninger til lejer. Det bør derfor overvejes, hvordan dette spiller sammen med kommunernes økonomiske rammer og mulighed for at indgå lejeaftaler på markedsvilkår.

Der lægges i bestemmelsen også op til, at der i stedet for fuld renovering kan gennemføres teknisk mulige rentable renoveringer. Det bør uddybes i vejledningen, hvordan "rentable" renoveringer skal vurderes, og hvem der

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249
Dok. ID: 3602000

E-mail: FRFP@kl.dk
Direkte: 3370 3462

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 11

skal foretage vurderingen. Er det udlejer, lejer eller begge parter i fællesskab? Der bør ligeledes gives eksempler på, hvordan denne vurdering dokumenteres i praksis.

Bemærkninger til § 9 om vurdering af planer med energieffektivitetsforanstaltninger

Det fremgår af udkastet til bekendtgørelsen, at kommuner og regioner skal vurdere, om der skal indføres konkrete foranstaltninger i planer, som indeholder energieffektivitetsforanstaltninger, samt om disse planer skal i høring hos interessenter og offentligheden. KL vurderer, at bestemmelsen fremstår uklar og rejser en række spørgsmål, som bør afklares i vejledningen til bekendtgørelsen.

Det bør præciseres, hvad der konkret menes med en vurdering i denne sammenhæng, hvordan vurderingen skal dokumenteres, og hvilke forhold den skal bygge på. Det bør også tydeliggøres, hvilke typer planer der er omfattet af bestemmelsen. Er det for eksempel strategiske energiplaner, klimahandplaner eller drifts- og vedligeholdelsesplaner for bygninger?

KL opfordrer desuden til, at der gives klare retningslinjer for, hvornår der skal gennemføres en høring blandt interessenter og offentligheden.

Bemærkninger til kapitel 3 vedr. energikrav ved indkøb

Det fremgår af udkast til bekendtgørelsen, at offentlige myndigheder i forbindelse med udbud over de eksisterende tærskelværdier skal anvende princippet om energieffektivitet først. Det er uklart, hvad der forstås ved dette. Det er afgørende, at dette entydigt defineres i bekendtgørelsen eller i tilhørende vejledning. Samtidig kan der være andre og modsatrettede hensyn, der overstiger dette hensyn – fx som følge af anden lovgivning. Eksempelvis fremgår det af udbudsloven, der implementerer EU's udbudsdirektiv, at der skal opnås den bedste udnyttelse af offentlige midler – altså et økonomisk hensyn. Er det afklaret med alle andre områder og regler, at energieffektivitet skal vægtes højest?

KL antager, at udbud og indgåelsen af rammeaftaler er undtaget bekendtgørelsen, idet en rammeaftale ikke udgør et konkret køb, men giver en ordregiver mulighed for efter behov løbende at indkøbe produkter eller ydelser via rammeaftalen. Indkøb sker først i det øjeblik, en ordregivende myndighed foretager konkrete indkøb på en rammeaftale. Det vil således kun være konkrete køb over tærskelværdien på den enkelte rammeaftale, der er omfattet af bekendtgørelsen. Dette bør fremgå af bekendtgørelsen eller som minimum af en vejledning til bekendtgørelsen.

Indkøb af produkter i de mest energieffektive energiklasser

Med bekendtgørelsen forpligtes kommunerne til udelukkende at indkøbe produkter fra de to mest energieffektive energiklasser. KL gør opmærksom på, at dette krav klart vil være fordyrende og betyde, at kommunerne fratages muligheden for at prioritere mellem relevante hensyn i forbindelse med køb af udvalgte produkter. Det ville være hensigtsmæssigt med et følg-eller-forklar princip eller lignende, således at den enkelte kommune vil kunne di-

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249
Dok. ID: 3602000

E-mail: FRFP@kl.dk
Direkte: 3370 3462

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 11

sponere anderledes, hvis det vurderes relevant i forhold til den konkrete opgave. Det kunne fx være aktuelt i en situation, hvor en kommune henset til ønsket om at fremme cirkularitet og genbrug ønsker at indkøbe brugte produkter. Staten og Kommunernes indkøbsservice (SKI) har eksempelvis udbudt en aftale, hvor det er muligt at indkøbe genbrugte computere, telefoner og tablets.

Hvordan kan ønsket om genbrug tilgodeses inden for rammerne af bekendtgørelsen, i lyset af at brugte produkter i nogle sammenhænge vil komme i en lavere energiklasse? KL mener, at bekendtgørelsen bør indeholde en undtagelsesbestemmelse, der gør det muligt at indkøbe brugte produkter.

§ 16, nr. 2 relaterer sig til direktivets 1 bilag IV, litra a), hvor der henvises til forordningens artikel 7, stk. 2. Heraf fremgår "Når medlemsstaterne skaber incitamenter i forbindelse med et produkt, der er nærmere specificeret i en delegeret retsakt, skal disse incitamenter være rettet mod de to bedste af de energieffektivitetsklasser, der omfatter et væsentligt antal produkter, eller bedre klasser, som er fastsat i denne delegerede retsakt.". I bekendtgørelsen står "Kravet gælder kun, hvis der sikres tilstrækkelig konkurrence." Er hensigten dermed en ændret og/eller strengere regulering i bekendtgørelsen end den, der følger af direktivet?

Det fremgår, at kravet om køb af produkter fra de to mest energieffektive energiklasser kun gælder, hvis der sikres tilstrækkelig konkurrence. Hvordan skal begrebet "tilstrækkelig" forstås i denne sammenhæng? Er det eksempelvis, hvis der kun er én leverandør i markedet, to leverandører i markedet eller andet? Og hvilke forventninger er der til dokumentationen af, at det ikke vurderes, at der kan opnås tilstrækkelig konkurrence? Disse forhold bør tydeligt beskrives og eksemplificeres i vejledning til bekendtgørelsen. Omfattende dokumentation for konkurrencen på et givent produktområde vil betyde et administrativt ressourcetræk i den enkelte kommune.

Der lægges tilsvarende op til, at der kun må indkøbes produkter, der opfylder gennemførelsesforanstaltningens referenceværdier for energieffektivitet. KL gør opmærksom på, at dette krav også vil betyde, at det bliver dyrere at købe ind. Det er ikke tydeligt, hvorfor der for dette krav ikke gælder, at der skal kunne sikres konkurrence.

I bekendtgørelsen henvises der til, at køb er omfattet af bekendtgørelsen i de tilfælde, hvor produktet eller købet er omfattet af retsakter og gennemførelsesforanstaltninger vedtaget i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordninger eller direktiver. KL gør opmærksom på, at det vil kræve betydelige ressourcer i kommunerne at navigere i og holde sig opdateret i forhold til, hvilke produkter der måtte være omfattet af EU-lovgivning på klima- og miljøområdet. KL opfordrer til, at der ét sted kan findes information om dette. Bekendtgørelsen indeholder særskilt bestemmelse i forhold til indkøb af dæk. Det bør tydeliggøres, om kravet også gælder ved indkøb af køretøjer, eller om køb af køretøjer kan betragtes som en produktpakke.

Det bør i forlængelse heraf beskrives tydeligere, hvad der forstås ved en produktpakke, og hvordan man som ordregiver foretager en vurdering af, om et produkt er omfattet af begrebet produktpakke.

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249
Dok. ID: 3602000

E-mail: FRFP@kl.dk
Direkte: 3370 3462

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 11

Krav til kommunernes tjenesteydelseskontrakter

Det fremgår af bekendtgørelsen, at offentlige myndigheder ved indgåelse af tjenesteydelseskontrakter med eksterne leverandører skal sikre, at leverandøren lever op til kravene i bekendtgørelsen. Jf. udbudsloven, der implementerer EU's udbudsdirektiv i dansk lovgivning, må der udelukkende stilles krav til kontraktens genstand, og der er derfor behov for i bekendtgørelsen at indhegne, hvor vidtgående dette krav er.

Ligesom det jf. ovenfor vil være fordyrende for kommunen, når der skal indkøbes bestemte typer af produkter med en vis mærkning, vil det også være dyrere for kommunens leverandører, hvilket kan betyde, at den samlede tjenesteydelseskontrakt fordyres.

Det fremgår, at kravet i forhold til indgåelse af tjenesteydelseskontrakter med eksterne leverandører finder anvendelse ved leverandørens køb af nye produkter, der *delvis* eller udelukkende er købt af leverandøren med henblik på at levere den pågældende tjenesteydelse. KL opfordrer til, at det fremgår er helt tydeligt, hvordan "delvis" skal fortolkes, så kommunerne ikke bruger unødigt meget tid på at afgrænse og dokumentere.

Det er af bekendtgørelsen ikke tydeligt, hvorvidt det er forventningen, at der gennemføres en aktiv kontrol fra ordregivers side med leverandørers overholdelse af kravet knyttet til bestemte typer af produktkøb, eller om ordregiver blot kan håndtere det med en kontraktregulering om, at leverandøren skal overholde kravet. KL gør opmærksom på, at der vil ligge en stor administrativ opgave i at følge op på denne bestemmelse, som vil kræve yderligere administrativt ressourceforbrug i den enkelte kommune.

Af udkast til bekendtgørelsen fremgår det, at der ved indkøb af bygninger, skal indkøbes bygninger som svarer til mindst NZEB. Det fremgår samtidig, at fredede bygninger og bygninger med høj bevaringsværdi, hvis formålet med købet er at bevare bygningen, kan undtages. Her bør det overvejes, om det skal tilføjes, at undtagelsen også gælder bygninger med stor kulturel værdi, da nogle bygninger kan være værd at bevare i sit originale udtryk, selvom bygningen ikke er fredet eller officielt registreret som bevaringsværdige.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at offentlige ordregivere skal vurdere anvendelsen af langsigtede tjenstekontrakter om energimæssig ydeevne ved udbud af kontrakter om tjenester, når indkøbet vil medføre et betydeligt energiindhold. Det er uklart, hvad der menes her. Hvad er det, der skal vurderes, og hvad er forventningen til, hvad en sådan vurdering skal stå på? Skal der fx laves lange kontrakter, eller skal der laves kortere af hensyn til, at der kommer ny teknologi, der kan understøtte energimæssig ydeevne? Og hvad er et betydeligt energiindhold? Ovenstående bør tydeliggøres i bekendtgørelsen eller vejledning til bekendtgørelsen. KL gør opmærksom på, at det vil kræve et væsentligt administrativt ressourceforbrug at foretage denne type vurderinger, særligt hvis der lægges op til, at vurderingen skal stå på omfattende dokumentation.

Offentliggørelse af oplysninger om den forventede energieffektivitetsvirkning af kontrakten

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249
Dok. ID: 3602000

E-mail: FRFP@kl.dk
Direkte: 3370 3462

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 11

Med bekendtgørelsen lægges der op til, at ordregivere skal offentliggøre oplysninger om den forventede energieffektivitetsvirkning af en kontrakt i udbudsmaterialet. KL har svært ved at se værdien af, at denne opgørelse skal fremgå af udbudsmaterialet – hvem er det, der har gavn af denne oplysning og kan agere på den? Energieffektivitetsvirkningen af en kontrakt vil jo afhænge af de tilbud, der kommer ind.

Som det er i dag, er der ikke kompetencer ansat i de kommunale indkøbsfunktioner, der kan foretage denne type beregninger. Det vil derfor være ressourceetungt for en kommune at løfte denne opgave.

Det er uklart, hvad vurderingen af energieffektivitet skal stå på, hvad der skal sammenlignes med, og om der er særlige krav til vurderingen. Hvordan den forventede energieffektiviseringsvirkning skal opgøres, bør som minimum uddybes i en vejledning. Hvis vurderingen skal stå på omfattende beregninger, vil det være yderst ressourcekrævende for den enkelte kommune.

I forlængelse her rejser bekendtgørelsen spørgsmål i forhold til, hvornår den forventede energieffektivitetsvirkning har et begrænset energiindhold, og hvordan det skal dokumenteres? Dette bør også som minimum uddybes i en vejledning.

I mange sammenhænge udbyder kommunerne i fællesskab. Det sker både i regi af de kommunale indkøbsfællesskaber og i regi af Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI). Hvordan håndteres den situation, hvor der gennemføres fælles udbud, hvor fx SKI ikke kender til, hvilke produkter der er købt tidligere og det forbrug, der vil være fremadrettet og dermed vanskeligt vil kunne foretage en vurdering af den forventede energieffektivitetsvirkning? Det vil stille store krav til de oplysninger, som brugerne af SKI's rammeaftaler vil skulle oplyse på forhånd. Forhåbentlig udarbejdes der en grundig vejledning, der redegør for, hvordan dette konkret skal gribes an.

Bestemmelsen giver også anledning til at rejse spørgsmål i forhold til, hvor det stiller kommunen, hvis den forventede energieffektivitetsvirkning ikke opnås, efter tilbuddene er kommet ind? Skal udbuddet gå om? Det vil i så fald være omkostningstungt for både kommune og tilbudsgivere.

En hensigtsmæssig måde at håndtere bestemmelsen på vil være, at det fremgik, at der ikke er tale om offentliggørelse af beregninger, men at der i prosa kan beskrives en forventning til energieffektivitetsvirkningen i udbudsmaterialet. Alternativt vil det være oplagt, at denne oplysning fremgår af bekendtgørelse om indgået kontrakt, som ordregiver offentliggør efter kontraktindgåelse, hvor der alt andet lige er et reelt kendskab til en eventuel energieffektivitetsvirkning.

Kriterier for grønne offentlige indkøb

Offentlige ordregivere forpligtes med bekendtgørelsen til at bestræbe sig på at købe produkter eller tjenester, der er omfattet af kriterier for grønne offentlige indkøb. Det er uklart, hvad det er for kriterier for grønne offentlige indkøb, der henvises til. Det bør præciseres. Er det forventningen, at Energistyrelsen følger aktivt op på dette? I så fald, hvordan skal en ordregiver vise, at

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249
Dok. ID: 3602000

E-mail: FRFP@kl.dk
Direkte: 3370 3462

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 11

man har bestræbt sig på at leve op til kravet? Dokumentation for dette vil alt andet lige betyde et administrativt ressourcetræk.

§ 16, nr. 10 relaterer sig til direktivets bilag IV, litra c. Heraf fremgår: "Hvis et produkt eller en tjeneste er omfattet af Unionens kriterier for grønne offentlige indkøb eller tilgængelige tilsvarende nationale kriterier med relevans for produktets eller tjenestens energieffektivitet, gør de deres bedste for kun at købe produkter og tjenester, der som minimum overholder de tekniske specifikationer, der er fastsat på »centralt« niveau i de relevante EU-kriterier for grønne offentlige indkøb eller tilgængelige tilsvarende nationale kriterier, herunder bl.a. for datacentre, serverrum og cloudtjenester, vejbelysning og trafiksignaler, computere, skærme, tablets og smartphones" (vores understregning).

Af teksten i bekendtgørelsen følger, at ordregiver skal "bestræbe sig". Ordlyden er forskellig fra direktivet. Er hensigten en ændret regulering end den, der følger af direktivet? Det bør som minimum uddybes i en vejledning.

Kravene, der er beskrevet i stk. 1, finder kun anvendelse, hvis indkøbet er teknisk muligt. Der bør vejledes i, hvad der forstås ved, at et indkøb er teknisk muligt. Ligesom det bør være tydeligt, hvordan vurderingen af, om et indkøb er teknisk muligt, skal foretages.

Af § 16, stk. 4, nr. 4 fremgår det, at "kravene medfører, at indkøbet er til gene for reaktionen af folkesundhedsmæssige krisesituationer, eller [....]. Det synes sprogligt forkert og i øvrigt ikke i overensstemmelse med direktivteksten i artikel 7, stk. 2, når der i bekendtgørelsen skrives "reaktionen af folkesundhedsmæssige krisesituationer". Det bør være "reaktionen på folkesundhedsmæssige krisesituationer".

Af stk. 4. der beskriver en række undtagelsesbestemmelser fremgår det, at kravene i stk. 1, bl.a. ikke finder anvendelse, hvis udbudsbekendtgørelsen for indkøbet er offentliggjort før den 11. oktober 2025. Det er afgørende, at dette også gælder leveringsaftaler, der indgås på en rammeaftale, hvor udbudsbekendtgørelsen for rammeaftalen er offentliggjort før den 11. oktober 2025. Dette bør præciseres i bekendtgørelsen.

Det kan tage lang tid at forberede et udbudsmateriale, som kravene potentielt får stor indvirkning på. Udbud, der aktuelt er under forberedelse, men ikke offentliggjort, kan således blive påvirket af kravene. Hvis der er rum for det, bør perioden, førend kravene i § 16 bliver forpligtende, være længere, da kravene kan medføre behov for yderligere markedsdialog og -undersøgelser for igangværende udbudsprocesser. Skal processerne forlængelse som følge af bekendtgørelsen, vil der medgå et ikke ubetydeligt ressourcetræk for den enkelte kommune, ligesom man ikke nødvendigvis vil kunne sikre, at der ligger en ny kontrakt, når den gamle udløber, hvilket betyder, at der i en mellempriode vil skulle betales en merpris for de omfattede produkter.

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249
Dok. ID: 3602000

E-mail: FRFP@kl.dk
Direkte: 3370 3462

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 11

Vejledning og støtte

Kommissionens henstilling 2024/1716 fremhæver behovet for støtte til offentlige aktører, herunder vejledning, digitale værktøjer og finansieringsmuligheder. Bekendtgørelsen bør indeholde en henvisning til, hvordan dette understøttes i dansk kontekst.

Bemærkninger til kapitel 5 vedr. klageadgang

Det er efter KL's opfattelse ikke tilfredsstillende, at der ikke er mulighed for at påklage Energistyrelsens afgørelser. Klageadgang er en grundlæggende garanti for retssikkerhed, og det bør derfor sikres, at afgørelser truffet efter bekendtgørelsen kan prøves af en uafhængig instans.

Tekstnære bemærkninger til bestemmelser

Nedenfor angiver vi konkrete bemærkninger til bestemmelserne med både ønsker til præciseringer i bekendtgørelsen og ønsker til uddybning i vejledningsmaterialet.

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249
Dok. ID: 3602000

E-mail: FRFP@kl.dk
Direkte: 3370 3462

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 11

Bestemmelse eller Nuværende formulering	Ændret formulering eller kommentar
§ 1	Det anbefales, at det fremgår tydeligere, at bekendtgørelsen implementerer dele af direktiv (EU) 2023/1791, herunder artikel 5, 6 og 9. Dette fremgår af høringsbrevet som baggrund for bekendtgørelsen og er desuden angivet i fodnote 1. Det bør præciseres, at bygninger, som offentlige organer lejer, også er omfattet af bekendtgørelsen.
§ 2 punkt 3	Det er utydeligt, om man kan anslå som et overslag, eller om det skal anslås gennem fx beregninger. Det skal fremgå tydeligt at vejledningen.
§ 2 punkt 5	En adfærdsmæssig ændring af energieffektiviteten vil komme til udtryk i forbruget, og ikke det beregnede. Vi ønsker en grundig uddybning af, hvordan adfærdsmæssige ændringer kan gøre det ud for en energieffektivisering, og hvordan det dokumenteres.
§ 2 punkt 10	Samlet nytteetageareal defineres i det omarbejdede energieffektivitetsdirektivs artikel 2, nr. 13, som etageareal i en bygning eller del af en bygning, hvor der anvendes energi til regulering af indeklimaet. I bemærkningerne til bekendtgørelsen står der: "Arealopgørelse ved BBR-registret forventes fortsat at blive anvendt frem for direktivets opgørelse af areal, da en ny opgørelse af arealer forventes at medføre væsentlige omkostninger." KL ønsker, at Energistyrelsen sikrer, at definitionen stemmer overens med BBR så der ikke skal foretages ny beregninger eller opmålinger, og at dette fremgår tydeligt. Man kan overveje, om betegnelsen "bruttoetageareal" er dækkende.
§ 2 punkt 12	Det er utydeligt, hvorvidt afsæt skal være i 2020 eller 2024.
§ 2 punkt 13	Omfattende reparations- eller vedligeholdelsesarbejde synes ordet "hvor" at mangle før formuleringen "...de samlede renoveringsomkostninger...".

	Forøgelse af lejekontrakten på mindst 50 pct. er en uklar definition. Der kan både refereres til den samlede leje eller grundlejen, eller arealet. KL ønsker en tydelig definition af dette. Det skal derudover præciseres, hvad 50 pct. af klimaskærmen refererer til. Er det fx overfladeareal i kvm? Det anbefales at angive den relevante forordningsnummer ved definitionen af "<i>energi</i>", nemlig "(EF) nr. 1009/2008 af 22. oktober 2008", for at lette genfindning af den henviste tekst. Tilsvarende anbefales det at angive forordningsnummeret for definitionen af "<i>energieffektivitet først</i>", som er "(EU) 2018/1999". Der bør indføres en definition af "<i>betydeligt energiindhold</i>", da begrebet anvendes i § 16, stk. 1, nr. 9, hvor det fremgår, at bestemmelsen gælder "<i>når indkøbet vil medføre et betydeligt energiindhold</i>". Endelig anbefales det, at definitionen af <i>nulemissionsbygning</i> indarbejdes i bekendtgørelsen.
§ 2 punkt 14	KL ønsker en tydelig definition på, hvad en renoveringsomkostning og investeringsomkostninger rummer. Det kan både forstås som de samlede omkostninger eller blot materialeomkostninger.
§ 4. Offentlige organer skal årligt opnå samlede energibesparelser i deres ejede, lejede eller benyttede bygninger.	Kommunerne benytter kun i sjældne tilfælde bygninger, som de ikke selv ejer. KL foreslår derfor følgende ændring af ordlyd: § 4. Offentlige organer skal årligt opnå samlede energibesparelser i deres ejede <u>eller</u>, lejede eller benyttede bygninger. I disse tilfælde er det ikke muligt at stille krav til ejerne om energibesparelser. Derfor bør bygninger, der alene benyttes, udgå af opgørelsen. Det er uklart, om denne bestemmelse også gælder udlejede bygninger. I nogle tilfælde udlejer kommunerne jo bygninger eller lokaler til både private og erhverv, og kan ikke sikre nedbringelse af forbruget. Til stk. 2: Sætning 2 og henvisningen er uklar. KL ønsker, at det bliver præciseret, så der ikke opstår tvivl.
§ 5	Det bør fremgå klart og entydigt, hvem der har ansvaret for udpegningen af de bygninger, der skal renoveres. Det bemærkes, at stk. 2 og stk. 4 beskriver, hvordan offentlige organer <i>kan</i> udpege bygninger, mens stk. 3 angiver, at de <i>kan</i> prioritere. Formuleringerne indikerer, at der er tale om frivillige tiltag, som offentlige organer <i>kan</i> vælge at benytte, men ikke er forpligtet til. Vi ønsker, at det bliver gjort tydeligt. Det bør angives, hvordan bygninger, der er omfattet af kravet om energimærkning, men som ikke havde et gyldigt energimærke pr. 1. januar 2024, skal behandles i opgørelsen af den bygningsmasse, der skal renoveres.

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249

Dok. ID: 3602000

E-mail: FRFP@kl.dk

Direkte: 3370 3462

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 9 af 11

	KL ønsker en klar definition af ordet "rentable", og om det er fastlagt gennem energimærkerne, bygningsreglementet eller over en anden defineret tilbagebetalingstid. Til stk. 2: KL ser gerne, at denne bestemmelse kan bruges til at indtænke øvrige renoveringer, der som udgangspunkt ikke vil være rentable. Det er uklart, i hvilket omfang kommunerne i realiteten skal lægge vægt på rentabiliteten i udpegningen af bygninger. Det anbefaler KL, bliver gjort meget tydeligt i bestemmelsen. Til stk. 4: KL ønsker en klar definition af "rentable" ift. tilbagebetalingstid samt hvilke omkostninger, der tælles med.
§ 8	Hvilke kriterier ligger til grund for vurderingen, og hvordan dokumenterer man, at man har vurderet?
§ 9	Hvilke kriterier ligger til grund for vurderingen, og hvordan dokumenterer man, at man har vurderet?
§ 10 - 12	De her tre bestemmelser (§§ 10-12) virker overflødige, da de offentlige organer i forvejen kan vurdere de forhold, der nævnes.
§ 14	Dette kan blive en udfordring for bygninger, der udlejes, hvor forbrug afregnes direkte med forsyningsselskabet. Der er ingen beskrivelse af tid og deadlines i § 14. Til stk. 2: KL ønsker at tilføje, at Energistyrelsen, ud over at stille registret til rådighed, også driver og bekoster registret.
§ 16	Bekendtgørelsen bør præcisere, hvordan offentliggørelse af oplysninger om den forventede energieffektivitetsvirkning af kontrakter, jf. § 16, stk. 1, nr.), skal ske. Til punkt 6: Dette punkt rejser spørgsmål om direktivet ikke netop stiller krav om, at hvis et offentligt organ indgår en (ny) lejeaftale i en bygning under NZEB-niveau med henblik på at gennemføre en gennemgribende renovering efter 1. januar 2030, så skal bygningen renoveres til nulemissionsniveau – og ikke blot NZEB. Det bør defineres nærmere. Til punkt 6c: Det skal fremgå tydeligt, om der er mulighed for at tilføje bygninger med stor kulturel værdi, der ikke er fredede eller officielt registreret som bevaringsværdige. Der vil som udgangspunkt være et andet formål, end at bevare bygningen - da det for det offentlige organ kan være svært at argumentere for et opkøb af en bygning med det primære formål at bevare bygningen. Dette vil som regel være sekundært i forhold til kerneopgaven der som regel vil være at løse en opgave inde i bygningerne - passe og pleje ældre, børn, undervise, løse administrative opgaver eller lign. En ændring af formuleringen kan medføre, at der træffes byggetekniske beslutninger, som ikke i tilstrækkelig grad afspejler hensynet til bygningens mulige klassificering som høj bevaringsværdi eller kulturhistorisk betydning. Til punkt 10: Der ønskes en klar henvisning til, hvor kriterier for grønne offentlige indkøb er beskrevet.

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249
Dok. ID: 3602000E-mail: FRFP@kl.dk
Direkte: 3370 3462Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 10 af 11

	Til stk. 2: Der ønskes en klar definition af ordet "produktpakke", samt hvilke produkter, der er omfattet.
--	--

Dato: 30. juli 2025

Sags ID: SAG-2023-04249
Dok. ID: 3602000

E-mail: FRFP@kl.dk
Direkte: 3370 3462

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 11 af 11

Venlig hilsen

Frederik Fenger Petersen
Specialkonsulent i Klima & Tværkommunalt Samarbejde, KL

Til EnergistyrelsenAtt.: ens@ens.dkCc: sfjn@ens.dk

København den 21. august 2025/GKS

Høringssvar**Bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige – j.nr. 2022-22326**

Bygherreforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar til det fremlagte udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige.

Vi anerkender og støtter fuldt ud intentionen om at fremme energieffektivisering i den offentlige sektor, hvilket er i tråd med vores egne klima- og bæredygtighedsmål, som formuleret i foreningens bæredygtighedspolitik til medlemmerne. Udkastet indeholder dog en række elementer, der skaber betydelig usikkerhed om de praktiske, administrative og især økonomiske konsekvenser for de offentlige bygherrer.

For at sikre en realistisk og succesfuld implementering ønsker vi at fremhæve følgende punkter:

1. Økonomiske konsekvenser, herunder finansiering

Den absolut største bekymring og risiko ved forslaget er den manglende afklaring af de økonomiske rammer. Bekendtgørelsen pålægger offentlige porteføljerejere en massiv, mangeårig investeringsopgave uden at anvise nogen form for finansieringsmodel.

- Det er en risiko for den offentlig bygningsejer at skulle foretage en massiv omprioritering af budgetter, hvilket kan påvirke prioriteringen af kernevelfærd som skoler, ældrepleje, hospitaler og infrastruktur for at dække de lovpligtige renoveringsudgifter.
- Desuden kan der opleves et negativt incitament til at udføre energibesparelser ud over de allerede gældende 1,9 %, da erfaringer herfra viser, at energibesparelser medfører gradvist stigende økonomiske konsekvenser for bygningsejere, jo lavere det samlede energiforbrug er.
- Renoveringskravet på 3 % årligt kan resultere i salg eller nedrivning af bygninger med dårlig energieffektivitet, hvilket går imod tendensen i byggeriets udvikling med fokus på bevarelse og udvikling af bygningsmassen ud fra klima- og ressourcemæssige og kulturelle hensyn. De økonomiske konsekvenser forbundet med renovering af bygninger med dårlig energieffektivitet er alt andet lige større end renovering af bygninger med bedre energieffektivitet (energimærke).

Bygherreforeningen anbefaler Energistyrelsen at foretage en analyse af de samlede økonomiske konsekvenser, som renoveringskravet på 3 % årligt vil have for den offentlige sektor frem mod 2040, ligesom det vil være en hjælp for offentlige bygningsejere, hvis der kan anvises finansierings- eller tilskudsmodeller for at understøtte opfyldelsen af krav, som er pålagt via EU-lovgivning.

2. Uklarheder i renoveringskravet under §5 og datagrundlag (Energimærkning)

Hele fundamentet for renoveringsforpligtelsen er kravet om årligt at udpege 3 % af "bygningssmassen under energimærke B". Dette grundlag er i praksis i høj grad usikkert.

- Mange offentlige bygninger har enten intet eller et forældet energimærke, da der ikke er krav om løbende opdatering, medmindre bygningen sælges eller udlejes. Datagrundlaget for at identificere den relevante bygningssmasse er derfor mangelfuldt, herunder ikke mindst i de fleste kommuner.
- Uden et komplet og opdateret datagrundlag er det administrativt umuligt retvisende at opgøre beregningsgrundlaget for de 3 %. De offentlige bygningsejere risikerer at skulle afholde betydelige, uforudsete udgifter til at få energimærket en stor del af bygningsporteføljen, udelukkende for at kunne efterleve bekendtgørelsens krav og uden sikkerhed for, at det resulterer i reelle energibesparelser. Dette er en forudgående opgave, der slet ikke er taget højde for.

Bygherreforeningen anbefaler, at Energistyrelsen indarbejder implementeringen af den politiske aftale af maj 2025 med KL og Danske Regioner om mere simple, digitale og dynamiske energimærker, så reguleringen er samlet.

3. Udpegning af bygninger under §6 stk.1

Det vil kunne opfattes som incitament til nedrivning og efterfølgende nybyggeri, hvis man indregner nedrevne bygninger som opfyldelse af 3 %målsætningen under §5, der stiller krav om udpegning af bygninger med lav energieffektivitet. Dette vil medføre en risiko for et øget totalenergiforbrug forbundet med nedrivning og nyopførelse af byggeri. Desuden vil den indlejrede klimapåvirkning give øget udledning af CO₂e fra nedrivning og nyopførelse.

Bygherreforeningen anbefaler Energistyrelsen at have en særlig opmærksomhed på afvejningen af de forskellige hensyn, der skal sikre, at bygningsdirektivets energikrav opfyldes på en sådan måde, at det ikke medfører signifikant skadevirkning på andre faktorer som fx klima- og miljøhensyn, kulturelle hensyn og økonomiske forhold.

4. Forpligtelser ved lejemål (§ 7)

Kravet om at skulle "forhandle" om renovering af private lejemål er upræcist formuleret.

- Det fremgår ikke tydeligt, i hvilket scenarie, forhandlingsindsatsen vil være påkrævet, og hvorledes et opnået forhandlingsresultat kan godskrives et offentligt organ som lejer ift. renoveringsforpligtelsen.
- Den offentlige lejer risikerer i den sammenhæng at blive anset for ikke at leve op til bekendtgørelsen ved mangel på forhandlingsresultat som følge af manglende indflydelse på den private udlejers dispositioner. Dette kan begrænse den offentlige lejers muligheder for at finde egnede lejemål.
- Det bør præciseres, hvilke processuelle juridiske krav der stilles til forhandlingsprocessen, og hvordan den offentlige lejer kan dokumentere, at forpligtelsen er opfyldt.

Bygherreforeningen anbefaler, at der sker en præcisering af, hvornår det offentligt organ fremstår som bygningsejer eller lejer ift. fortolkning af bestemmelserne i §7.

5. Administrative byrder (§ 14)

Bekendtgørelsen medfører nye, potentielt store administrative byrder for offentlige bygningsejere.

- Omfanget af den nye indberetningspligt til Energistyrelsens register er ikke specificeret. Samtidig nævnes det, at Energistyrelsen kan pålægge offentlige organer (bygningsejere) at "rette i indhentede oplysninger". Erfaringen viser, at centrale registre ofte indeholder fejl, og dette krav medfører en risiko for, at kommunerne pålægges en meget stor administrativ opgave med at validere og korrigere et utilstrækkeligt centralt datagrundlag, før de kan begynde planlægningen.

Bygherreforeningen anbefaler, at der tages skyldigt hensyn til kvaliteten af de offentlige registre ift. indberetningspligt, herunder krav om rettelser, så de offentlige bygningsejere alene forbliver ansvarlige for egne data og ikke bliver ansvarlige for registrenes validitet som helhed som en del af kravene i denne bekendtgørelse.

6. Manglende fokus på vedvarende energi (Solceller)

Bekendtgørelsen fokuserer næsten udelukkende på at reducere energiforbruget (energieffektivisering), men overser potentialet i lokal energiproduktion.

- EU's bygningsdirektiv (EPBD) stiller klare krav om installation af solceller på offentlige bygninger. Den fremlagte bekendtgørelse forholder sig ikke til dette krav og nøjes med en uforpligtende opfordring i § 12 om, at man "kan vurdere" anvendelsen af vedvarende energi.
- Den manglende overensstemmelse skaber juridisk usikkerhed. Offentlig bygningsejer risikerer at efterleve den danske bekendtgørelse, men samtidig overse implementeringen af EU-krav. Desuden er det en overset mulighed, da solceller i nogle tilfælde kan være et af de mest rentable klimatiltag. Medregning af investeringer i lokal vedvarende energi i opfyldelsen af de samlede energibesparelser vil gøre det lettere at opfylde bekendtgørelsens målsætning.
- Bekendtgørelsen forholder sig ikke til barriererne omkring opsætning af tagbaserede solceller på de kommunale bygninger, hvor kravet om selskabsdannelse og manglende mulighed for at modregne strøm til eget forbrug er væsentlige.

Bygherreforeningen anbefaler, at implementeringen af VE-initiativerne behandles som en del af bekendtgørelsen, så reguleringen og afvejningen mellem forskellige indsatser kan ses og afvejes samlet.

Vi ser frem til en konstruktiv dialog om disse afgørende punkter for at sikre, at den nye bekendtgørelse bliver et effektivt og realistisk værktøj i den grønne omstilling, og står naturligvis til disposition, hvis yderligere udbygning af punkterne ønskes.

ens@ens.dk / sfin@ens.dk

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43

1577 København V

Afd: Energieeffektivisering og data

Dato: 21.8.2025

j.nr. 2022-22326 - Høringssvar ang. bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige.

Danske Udlejere, der er interesseorganisation for udlejere af bl.a. erhvervsejendomme, har behov for at kommentere § 7 i den udsendte bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige.

Det kan selvfølgelig tiltrædes at der skal igangsættes initiativer, der kan minimere samfundets samlede energiforbrug – uanset om der er tale om offentlige lejere eller private lejere.

Ved enhver forhandling om et nyt lejemål – og i den løbende proces - indgår energiforbruget – og øvrige driftsomkostninger - som væsentlige elementer, når lejen skal aftales eller reguleres.

Det anføres i bekendtgørelsen, at offentlige organer ved såvel nye som i igangværende lejemål, skal "forhandle" med udlejer om, hvorledes renoveringen op til NZEB-niveau kan opnås. Ved en sådan forhandling, vil erhvervslejelovens regler ofte danne rammerne for forhandlingen.

Der er derfor behov for, at reglerne i Erhvervslejeloven omkring lejeforhøjelse ved udlejers udførelse af energibesparende foranstaltninger justeres. På nuværende tidspunkt beror en forhøjelse efter loven på en matematisk udregning – ofte med følgende begrænsning: "Lejeforhøjelsen kan ikke overstige den besparelse, som arbejderne medfører for lejerne." Der er her tale om en matematisk beregning, hvor den beregnede lejeforhøjelse ikke altid kan finansiere udlejers investering. En re-vurdering af reglerne for lejeforhøjelse ved udførelse af energibesparende foranstaltninger er derfor nødvendige at foretage for at optimere hastigheden for at få udlejningsejendommene på NZEB-niveau. Andre elementer end blot den, på kort sigt, umiddelbart økonomiske betragtning, kan tænkes inddraget.

Danske Udlejere skal således opfordre til, at ovennævnte problematik / begrænsning i udlejers muligheder for forhøjelse, forelægges Erhvervsstyrelsen, således at regelsættet omkring lejeforhøjelse kan overvejes ændret i forbindelse med formuleringen af bl.a. § 7 i det fremsendte forslag til bekendtgørelse. Dette må også betyde, at den forventede ikrafttrædelse, den 11. oktober 2025 må udskydes.

Med venlig hilsen

DANSKE UDLEJERE

Keld Frederiksen

Formand

Interesseorganisation for udlejere af fast ejendom

Fredensgade 30, 8000 Århus C. Tlf.: 8618 5155 - Fax: 8618 5157

E-mail: kontakt@danskeudlejere.dk - www.danskeudlejere.dk

Energistyrelsen

Sendt pr mail til:

- sjfn@ens.dk
- ens@ens.dk

journalnummer 2022-22326: Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI, takker for muligheden for at afgive høringssvar. FRI bakker op om intentionen om at fremme energieffektivitet i den offentlige bygningsmasse og ved offentlige indkøb.

Vi har imidlertid nogle bemærkninger til udkastet, som efter vores vurdering vil kunne styrke bekendtgørelsen og sikre mere klare rammer for implementeringen.

§ 3 – energibesparelser på 1,9 %

Bekendtgørelsen fastlægger, at offentlige organer skal opnå årlige energibesparelser på 1,9 % i forhold til 2021-niveauet (31,1 PJ). Samtidig kan besparelser fra transport og forsvar medregnes, selv om disse områder ikke indgår i det fastsatte grundlag.

Dette skaber uklarhed. Når transport og forsvar kan bidrage til opfyldelsen af målet, bør deres energiforbrug også fremgå af opgørelsesgrundlaget. Ellers er det vanskeligt at vurdere, hvor meget de reelt kan bidrage til den samlede målopfyldelse.

FRI anbefaler derfor, at der enten:

- tydeliggøres hvordan transport og forsvars bidrag indregnes, eller
- at deres energiforbrug indgår i baseline, så målopfyldelsen kan bedømmes på et konsistent grundlag.

§ 16, stk. 1, nr. 6 – krav om “teknisk mulige rentable renoveringer”

Det fremgår, at bygninger med energimærke C-G kan indgå, hvis de renoveres til NZEB inden 2030. Hvis dette ikke er teknisk muligt, skal “*alle teknisk mulige rentable renoveringer*” være gennemført senest i 2040.

Formuleringen er uklar. Begrebet *rentabel* kan fortolkes meget forskelligt afhængigt af de beregningsforudsætninger, der anvendes. Risikoen er, at rentabilitetsberegninger bruges til at legitimere lavere ambitionsniveauer, så offentlige myndigheder fortsat kan eje og drive relativt ineffektive bygninger.

FRI anbefaler derfor, at bestemmelsen præciseres, så det tydeligt fremgår, at en bygning kun kan anses for at opfylde kravet, hvis den opnår status som NZEB senest i 2030, eller at det kan dokumenteres, at alle teknisk mulige rentable renoveringer er gennemført senest i 2040 efter en fælles metode.

§ 2, nr. 12 og § 5 – bygninger uden gyldigt energimærke

Bekendtgørelsen definerer bygningsmassen under energimærke B pr. 1. januar 2024. Det er uklart, hvordan bygninger uden gyldigt energimærke på denne dato skal håndteres. For at undgå, at manglende energimærkning fører til færre udpegede bygninger, bør disse medregnes i bygningsmassen, indtil de er mærket.

§ 5 – udpegning af 3 % af bygningsmassen

Det bør præciseres, hvad der sker, hvis der ikke findes tilstrækkeligt mange bygninger, hvor det er rentabelt at renovere til NZEB. Der bør være en undtagelsesmulighed, så bygninger i disse tilfælde kan renoveres til omkostningsoptimalt niveau i stedet for NZEB.

§ 5, stk. 5 – opfølgning

Der bør indføres krav om planlægning og løbende afrapportering for at sikre, at de udpegede bygninger rent faktisk renoveres frem mod 2040.

§ 6 – nedrivning og nybyggeri

Livscyklusvurderinger ved nedrivning og nybyggeri bør eksplicit omfatte både nedrivning, bortskaffelse og materialeforbrug. Ellers risikerer bekendtgørelsen at fremme nedrivning frem for renovering, selv i tilfælde hvor renovering ville give et lavere klimaaftryk.

§ 6, stk. 2 – undtagelse fra CO₂-livscyklusberegninger

Bekendtgørelsen undtager i stk. 2 visse bygningstyper (fx hospitaler, fængsler og forsyningsbygninger) fra kravet om at udarbejde CO₂-livscyklusberegninger i forbindelse med nedrivning.

Dette vil i praksis betyde, at der ikke stilles krav om vurdering af klimaeffekten ved nedrivning af nogle af de største og mest energitunge bygninger i den offentlige bygningsmasse.

FRI anbefaler, at der som minimum stilles krav om komparative analyser, hvor CO₂-udledningen ved ombygning sammenlignes med CO₂-udledningen ved nedrivning og nybyggeri – også selvom bygningstypen ikke har en fastsat grænseværdi for CO₂. På den måde sikres det, at beslutningen træffes på et oplyst grundlag.

§§ 9-12 – planer for energieffektivisering, CO₂ og vedvarende energi

Formuleringerne i bekendtgørelsen lægger op til, at kommuner og regioner “kan vurdere”, om de vil lave planer. Energieffektiviseringsdirektivet stiller

imidlertid krav om, at sådanne planer skal udarbejdes og sendes i høring. FRI anbefaler, at bekendtgørelsen skærpes, så planlægning og høring gøres til et krav.

§ 16 – indkøb

Kravene til offentlige indkøb er fokuseret på energieffektivitet. FRI anbefaler, at det også bliver muligt at tage hensyn til livscyklusvurderinger (LCA), hvis det kan dokumenteres, at et alternativt valg samlet set giver et lavere klimaaftryk.

Med venlig hilsen

Majbritt Juul
Chef for bæredygtighed
Byggeri og anlæg

Fra: Maria Bjørklund <MBJ@da.dk>

Sendt: 27. juni 2025 13:21

Til: Energistyrelsens officielle postkasse <ENS@ENS.DK>

Cc: Sune Flemming Jørgensen <sfjn@ens.dk>

Emne: VS: Høring af udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige - j.nr. 2022-22326

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

J.nr. 2022-22326

Til Energistyrelsen

Vi takker for muligheden for at besvare jeres høring om udkast til ændring af systemansvarsbekendtgørelsen.

Dette falder uden for vores område, så Dansk Arbejdsgiverforening har ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Maria Bjørklund
Administrativ koordinator

Vester Voldgade 113

København V

Direkte +45 33 38 92 84

Mobil +45 29 20 02 84

Mail mbj@da.dk

Web da.dk

Denne mail er tilsigtet en bestemt modtager og kan indeholde fortrolige oplysninger. Er du ikke den rette modtager, beder vi dig om at orientere os ved at besvare denne mail og derefter slette den. Det er ikke tilladt at beholde, kopiere, videresende eller bruge oplysninger fra denne mail, hvis du ikke er den rette modtager.

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Fra: CTR (ctr@ctr.dk)
Titel: VS: Høring af udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige
Sendt: 02-07-2025 12:48

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til rette vedkommende

CTR I/S har ingen bemærkninger.

Fra: Michelle Mai Linh Palmann <mipa@at.dk>

Sendt: 8. juli 2025 14:42

Til: Energistyrelsens officielle postkasse <ENS@ENS.DK>

Cc: Sune Flemming Jørgensen <sfjn@ens.dk>; Mohamed El Halimi <moh@at.dk>

Emne: Høring over bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige

Arbejdstilsynet takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige. Arbejdstilsynet har ikke bemærkninger til udkastet.

Der henvises til journalnummer 2022-22326.

Mvh.

Michelle Palmann

Specialkonsulent, Energi, Offshore & Teknik

Arbejdstilsynet

Landskronagade 33 | 2100 København Ø

T 70 12 12 88 | at@at.dk | www.amid.dk | [Behandling af personoplysninger](#)

Arbejdstilsynet, Danish Working Environment Authority

Landskronagade 33 | 2100 Copenhagen

T +45 70 12 12 88 | at@at.dk | www.amid.dk | [Processing of personal data](#)

Fra: Anders Mogensen

Sendt: 18. juli 2025 14:30:55 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Bruxelles, Rom, Wien

Til: Energistyrelsens officielle postkasse; Sune Flemming Jørgensen

Emne: Journalnummer 2022-22326 Svar på høring over bekendtgørelse om energieffektivisering i det offentlige/ 21-009

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til Energistyrelsen

Byggeskadefonden har gennemgået det fremsendte materiale, og har ingen bemærkning til udkastet.

Venlig hilsen

Anders Mogensen

Entreprise – og Udbudsjurist

3376 2034 · 3577 9092 · anm@bsf.dk

Byggeskadefonden

Stuðiestræde 50

1554 København V

3376 2000 · bsf@bsf.dk · <https://www.bsf.dk>

 BYGGESKADEFONDEN

Til Energistyrelsen

Svar på høring om udkast til bekendtgørelse om energieffektivisering

Kære Sune Flemming Jørgensen

Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning har gennemgået høringsmaterialet, og forvaltningen har på den baggrund ingen bemærkninger til materialet.

Venlig hilsen

Kathrine Overgaard Warberg
Enhedschef

08-08-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 14705

Dokumentnummer i F2
208029

Sagsnummer eDoc
2025-0212864

Klima og Byudvikling
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452